

Β. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α. Επισημάνσεις

- Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας απασχόλησε αρκετούς μαθητές. Κάνουν αναδρομή στην αρχαία Ιστορία και τον πολιτισμό της και πιστεύουν ότι σήμερα η θέση της χώρας στο διεθνές προσκήνιο δεν είναι ανάλογη της ιστορίας της. Επισημαίνουν τη ρευστότητα της σημερινής κατάστασης από τις συνεχείς αλλαγές και τη δυσκολία που συνεπάγεται η χάραξη της εξωτερικής πολιτικής, η οποία απαιτεί μακροχρόνιο προγραμματισμό και σταθερότητα.
- Επισημαίνουν ότι η εξωτερική μας πολιτική δεν είναι ανεξάρτητη αλλά ακολουθεί τις επιταγές της ΕΕ και, κυρίως, των ΗΠΑ, οι οποίες ως μοναδική παγκόσμια δύναμη επιβάλλουν την πολιτική των συμφερόντων τους σ' όλες σχεδόν τις χώρες.
- Αισθάνονται πικρία γιατί παρά την προσφορά μας στους δύο παγκόσμιους πολέμους και τις τεράστιες απώλειες αδικηθήκαμε από τις μεγάλες δυνάμεις και σήμερα στα μεγάλα εθνικά θέματα –Κυπριακό, Αιγαίο, Ονομασία των Σκοπίων, Εθνική μειονότητα στην Αλβανία– δεν βρίσκουμε τη συμπαράσταση που θα έπρεπε από φίλους και συμμάχους.

β. Προτάσεις

- Να αποκτήσουμε ξανά εθνική αυτοπεποίθηση και να ακολουθήσουμε ελληνοπρεπή ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική που θα φέρει τη χώρα στην κορυφή της διεθνούς σκηνής.
- Η Ελλάδα μπορεί να λάμψει και πάλι παγκόσμια στο χώρο των γραμμάτων και του πολιτισμού.
- Να γίνει η χώρα κέντρο των Βαλκανίων.
- Φιλειρηνική πολιτική και βοήθεια σ' όλους τους γειτονικούς λαούς.
- Ενεργός και πρωταγωνιστικός ο ρόλος της Ελλάδας σ' όλους τους διεθνείς οργανισμούς.
- Προβολή των εθνικών μας δικαιών με τη συμβολή του Απόδημου Ελληνισμού.
- Χάραξη ευέλικτης εξωτερικής πολιτικής που θα παράγει πολιτική και δε θ' ακολουθεί σαν ουραγός τις πολιτικές των ισχυρών.
- Λύσεις των εθνικών θεμάτων μόνο μέσα από τον ΟΗΕ.

- Διαμόρφωση επίσημης εξωτερικής πολιτικής ως προς τους Έλληνες της Αλβανίας και διασφάλιση όλων των δικαιωμάτων τους.
- Σταθερή και ενιαία (διακομματική) εξωτερική πολιτική ως προς τα εθνικά μας θέματα.
- Εκσυγχρονισμός των διπλωματικών υπηρεσιών και επιλογή προσώπων που διαθέτουν γνώσεις, πάθος, υψηλό φρόνημα και ακέραιο χαρακτήρα.
- Πολυεπίπεδη συνεργασία με Ισραήλ και Τουρκία με εγγύηση των συνόρων, καταπολέμηση του εθνικισμού και των προκαταλήψεων, διακρατικές συμφωνίες των τριών χωρών χωρίς τη μεσολάβηση των ΗΠΑ.
- Προστασία και αφύπνιση του Ελληνισμού σε Ουκρανία, Ρωσία, Καύκασο.
- Να ασκήσει η Ελλάδα υπερεθνική πολιτική και να καλύψει το κενό που άφησε η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης.

2. ΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. *Επισημάνσεις*

- Πολλά παιδιά θεωρούν ως αιτία της κρίσης την ύπαρξη πολλών μειονοτήτων στην περιοχή με διαφορετική θρησκεία και κουλτούρα. Οι διαφορές αυτές που βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση κάτω από την κομμουνιστική διακυβέρνηση των χωρών αναδύθηκαν έντονα μετά την διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης.
- Από όλες τις χώρες περισσότερο «την πλήρωσε» η Γιουγκοσλαβία.
- Ασκούν κριτική στην επέμβαση του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ και στη σκληρότητα που επέδειξαν απέναντι στο Σερβικό λαό.
- Ο πόλεμος είχε ολέθρια αποτελέσματα και για το Σερβικό και για τον Αλβανικό λαό: Θάνατοι, προσφυγιά, καταστροφές και μόλυνση του περιβάλλοντος.
- Ιδιαίτερα επικρίνουν τις ΗΠΑ που τις θεωρούν υπεύθυνες για τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και για την κρίση στα Βαλκάνια με στόχο να μείνουν μόνη παγκόσμια δύναμη. Στη πολιτική αυτή σύρθηκε και η ΕΕ, η οποία δεν κατάφερε ν' ακολουθήσει ανεξάρτητη πολιτική στο ζήτημα αυτό.
- Κριτική ασκείται και στην πολιτική της ελληνικής ηγεσίας, η οποία θεωρείται άλλοτε επιτυχημένη και άλλοτε αποτυχημένη.
- Η Ελλάδα δεν αντέδρασε όσο θα έπρεπε σαν ομόθρησκη χώρα.
- Στην κρίση με τα Σκόπια αναφέρονται φέτος ελάχιστοι και επικεντρώνουν την προσοχή τους στην επιμονή των Σκοπίων να χρησιμοποιούν το όνομα «Μακεδονία» παραχαράσσοντας την ιστορία.
- Οι διεθνείς συνθήκες: του Βουκουρεστίου 1913, του Νεϊγύ 1919 και του Παρισιού 1947 δεν αφήνουν περιθώρια αμφισβήτησης της ελληνικότητας της Μακεδονίας.
- Οι Σκοπιανοί συγχέουν τη Γεωγραφική – διοικητική σημασία του όρου με την εθνολογική – ιστορική.
- Αναφέρονται στην ύπαρξη βουλγαρικών χωριών στο νομό Σερρών.
- Η κυβέρνηση νοιάζεται μόνο για την Αθήνα και τη νότια Ελλάδα, ενώ παραμελεί τη βόρεια.

– Η Θεσσαλονίκη είναι ξεχασμένη και παραγκωνισμένη, ενώ θα μπορούσε να γίνει διαβαλκανικό κέντρο.

β. Προτάσεις

- Να διαφυλαχθεί με κάθε θυσία η ειρήνη στην περιοχή.
- Συνύπαρξη και συνεργασία των λαών της περιοχής με πρωτοβουλία όλων των ηγετών.
- Οι νέοι ν' αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ειρήνη.
- Η Ελλάδα ν' αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στην περιοχή.
- Να γίνουν απ' όλους τους Βαλκάνιους σεβαστά τα υπάρχοντα σύνορα και να μη χρησιμοποιούν ονόματα ή σύμβολα που υποκρύπτουν εδαφικές διεκδικήσεις.
- Οι σχέσεις να στηρίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και κατανόηση και οι διαφορές να επιλύονται με καλόπιστο διάλογο.
- Σε περίπτωση που οι Σκοπιανοί επιμένουν στο όνομα να πάει το θέμα στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης.
- Αποστασιοποίηση της Ελλάδας από τη νατοϊκή πολεμική μηχανή, αλλά και αυστηρή κριτική στο Μιλόσεβιτς.
- Τα βιβλία της ιστορίας ν' αναφέρονται διεξοδικά στο Μακεδονικό αγώνα και να καθιερωθεί ημέρα αργίας, τουλάχιστο για τη Βόρεια Ελλάδα.
- Η πολιτεία να δώσει προσοχή στα προβλήματα της Βόρειας Ελλάδας και να υπάρχει ίση μεταχείριση Βορά και Νότου. Η Θεσσαλονίκη ν' αντιμετωπίζεται ως ίση με την Αθήνα.
- Να δημιουργηθούν κέντρα αρχαιολογικών ανασκαφών στη Βόρεια Ελλάδα ώστε ν' αναδειχθεί ο αρχαιοελληνικός χαρακτήρας της.

3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

α. Επισημάνσεις

- Η ευρωπαϊκή ενοποίηση απασχόλησε μεγάλο αριθμό μαθητών που προβληματίζονται έντονα γύρω από το θέμα και αναρωτιούνται, αν πρόκειται για μια αναδυόμενη απειλή ή την πραγμάτωση ενός μεγάλου οράματος του 21ου αιώνα.
- Τη θεωρούν πολύπλοκο οικονομικό, πολιτικό και πολιτισμικό φαινόμενο που οδηγεί σε αλληλεξάρτηση των κρατών της Ευρώπης επισημαίνοντας τις θετικές και αρνητικές συνέπειες για κάθε χώρα.
- Σκοπός της ΕΕ είναι η διάδοση του ευρωπαϊκού πνεύματος, η δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου χωρίς πολέμους και ανισότητες και η ίδρυση μιας διεθνούς κοινότητας αξιών, όπου οι πολίτες θα απολαμβάνουν καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Δίνουν έμφαση στα θέματα της παιδείας, της κοινωνικής πρόνοιας και της επιστήμης και πιστεύουν ότι η Ελλάδα μπορεί να συμβάλει και να πρωτοστατήσει στον ενιαίο ευρωπαϊκό πολιτισμό μέσα από την ανθρωπιστική παιδεία.
- Σημαντικά προβλήματα της ΕΕ: η ασυνεννοησία στην εξωτερική πολιτική,

η έλλειψη ενιαίας ευρωπαϊκής συνείδησης, η αδυναμία οργάνωσης κοινού ευρωπαϊκού στρατού.

– Η Ελλάδα μπορεί να διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο στην πορεία ένταξης των Βαλκανικών χωρών στην ΕΕ.

β. Προτάσεις

– Το ευρωπαϊκό όραμα να πραγματοποιηθεί με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό στα εθνικά στοιχεία και την ιδιαιτερότητα της κάθε ευρωπαϊκής χώρας.

– Να αποκτήσει ο Νεοέλληνας ευρωπαϊκή συνείδηση και μέσα από τη συλλογική προσπάθεια να προωθήσει την επίλυση των προβλημάτων του.

– Ένταξη με μελέτη και προγραμματισμό.

– Αύξηση της παραγωγικότητας.

– Εκσυγχρονισμός της παιδείας μας.

– Αποφυγή της ξενομανίας και του μιμητισμού.

– Να διαφυλάξουμε την ιστορία, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τα ήθη και έθιμά μας.

– Να κρατήσουμε τους Έλληνες επιστήμονες και τους σημαντικούς καλλιτέχνες στην Ελλάδα.

– Σχέσεις φιλίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς της Ευρώπης.

– Ο ρόλος της παιδείας τεράστιος στη διατήρηση της εθνικής φυσιογνωμίας.

– Η Ελλάδα γέφυρα της ΕΕ με Ασία και Αφρική.

– Ενδυνάμωση της εσωτερικής συνοχής και ισότιμη αντιμετώπιση.

– Ανθρωπιστική παιδεία σ' όλες τις χώρες της ΕΕ.

– Η Ελλάδα περιφερειακός παράγοντας της ΕΕ στα Βαλκάνια.

– Η ΕΕ να απεξαρτηθεί από τις ΗΠΑ.

– Η Ορθοδοξία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προσέγγιση των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

– Καλλιέργεια ενιαίας Ευρωπαϊκής συνείδησης στη νέα γενιά.

– Κοινή εκπροσώπηση σ' όλους τους Αθλητικούς αγώνες και τις Ολυμπιάδες.

– Διδασκαλία περισσοτέρων της μιας ξένης γλώσσας σ' όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

– Να απαιτήσουμε τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής σ' όλες τις χώρες της ΕΕ.

– Οι εκπαιδευτικοί να ενημερώνουν γύρω από τους θεσμούς της ΕΕ.

– Εναρμόνιση της δημόσιας διοίκησης με την Ευρωπαϊκή.

– Να ιδρυθεί επιστημονικό ευρωπαϊκό συμβούλιο με στόχο την κατάκτηση του διαστήματος από την ΕΕ.

– Κοινή μεταναστευτική πολιτική και κοινός εργατικός νόμος.

– Σύσταση ομοσπονδιακής ευρωπαϊκής κυβέρνησης με εκπροσώπηση όλων των μελών της και θέσπιση θεσμού Προέδρου της ευρωπαϊκής δημοκρατίας.

– Ίδρυση τριών υπουργείων στις Βρυξέλες: οικονομικών, άμυνας, εξωτερικών.

– Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού στρατού που θα υπερασπίζεται όποιο κράτος-μέλος απειλείται.

– Οι Αμερικανοί να αποσύρουν τις βάσεις που έχουν σ' ευρωπαϊκά εδάφη.

4. ΚΥΠΡΙΑΚΟ

α. Επισημάνσεις

- Ιστορική αναφορά στο δράμα της Κύπρου, παραλληλισμός με τη Μικρασιατική καταστροφή.
- Διχοτόμηση του νησιού, κατακερματισμένες πόλεις, οικολογική καταστροφή.
- Προσβολή του διεθνούς δικαίου, ερωτηματικά για τον ΟΗΕ και το ρόλο του.
- Το τείχος της διχοτόμησης, ένα τείχος ντροπής για την Ευρώπη των ανοιχτών συνόρων και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Οι εικόνες των Κοσοβάρων προσφύγων γέμισαν πικρία και αγανάκτηση τους Έλληνες, 200 χιλιάδες πρόσφυγες. Αυτοί που φρόντισαν τους Κοσοβάρους, ξέχασαν τους Κύπριους.
- «Η Κύπρος στάθηκε στις προφυλακές της Ελευθερίας. Από το καλοκαίρι του 1974 περιμένει καρτερικά την ώρα του γυρισμού των προσφύγων.» – Η πολιτιστική κληρονομιά καταστρέφεται, ο Αττίλας μονιμοποιείται και νομιμοποιείται.
- Εγκατάλειψη του Κυπριακού από τον «ωχαδελφισμό», την απάθεια και την αδιαφορία των Κυβερνήσεων.
- Ικανοποιητική η συμπαράσταση της Ελλάδας.
- Λάθος η απόσυρση του VETO για την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ.
- Η διεθνής κοινότητα και οι διεθνείς οργανισμοί αδιαφορούν και δεν εφαρμόζουν τα καταδικαστικά για την Τουρκία ψηφίσματα του ΟΗΕ.
- Ανοιχτή πληγή οι αγνοούμενοι και οι εγκλωβισμένοι.

β. Προτάσεις

- Παγκοσμιοποίηση του προβλήματος, ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινής γνώμης για εφαρμογή του διεθνούς δικαίου.
- Να συνειδητοποιήσουν οι νέοι ότι λαός χωρίς μνήμη δεν έχει μέλλον.
- Συχνές προσφυγές στον ΟΗΕ και τα διεθνή δικαστήρια.
- Συστηματική στρατιωτική εκπαίδευση Ελλήνων και Κυπρίων με τη συμμετοχή και των γυναικών. Στρατιωτική θητεία αμέσως μετά το Λύκειο.
- Κοινή εξωτερική πολιτική Ελλάδας και Κύπρου.
- Κοινό αμυντικό πρόγραμμα με οικονομική συνεισφορά όλων των Ελλήνων κατά το πρότυπο του Ισραήλ.
- Διατήρηση της ορθόδοξης πίστης και της ελληνικής παράδοσης.
- Οποιαδήποτε λύση πρέπει να στηρίζεται στην κυριαρχία ενός κράτους. Αποστρατικοποίηση του νησιού και διασφάλιση της επιστροφής των προσφύγων.
- Επιτάχυνση της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ.
- Πρωτοβουλίες και κινητοποίηση των πνευματικών ανθρώπων για αφύπνιση της διεθνούς κοινής γνώμης.
- Διαρκής αγώνας κατά το πρότυπο της ΕΟΚΑ.
- Διακομματική επιτροπή από επιστήμονες, στρατιωτικούς, νομικούς που θα χαράσσει τις γενικές γραμμές της εξωτερικής πολιτικής.
- Ευαισθητοποίηση από ΜΜΕ, Ίντερνετ, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.
- Οι δύο κοινότητες να λύσουν με διάλογο το πρόβλημα. Αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής.

- Ομοσπονδιακή δημοκρατία.
- Όχι άλλες υποχωρήσεις στην εξωτερική πολιτική.
- Να αναγνωριστεί το δικαίωμα στους Ελληνοκυπρίους να επισκέπτονται τα κατεχόμενα χωρίς ν' αρνηθούν την πατρίδα τους.
- Ανθρωπιστική παιδεία στα παιδιά και των δύο πλευρών για συνεργασία, αλληλεγγύη, διασφάλιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων.
- Να πάψουν οι ισχυρότεροι να επιβάλλουν τη θέλησή τους στους πιο αδύνατους.
- Η Ελλάδα, μέλος της ΕΕ, να κάνει το κυπριακό πρόβλημα της ΕΕ.
- Να αντιδράσουμε στις παράνομες ανασκαφές της Τουρκίας στη Σαλαμίνα της Κύπρου.
- Καλές σχέσεις και συνεργασία ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων.
- Ναι στην ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ αλλά μετά τη λύση του Κυπριακού.

5. ΤΡΙΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

α. Επισημάνσεις

- Δραματική η κατάσταση σε χώρες του Τρίτου κόσμου όπως η Αιθιοπία: ανομβρία, αστιτιά, ασθένειες, πολεμικές συγκρούσεις, θάνατοι.
- Αδιάφορες οι πλούσιες χώρες για την κατάσταση αυτή, η οποία πλήττει κυρίως τα παιδιά που πεθαίνουν από την πείνα, τις κακουχίες και τις αρρώστιες.
- Οι άνθρωποι αγωνίζονται ακόμη και σήμερα γι' αυτά που ορισμένοι θεωρούν αυτονόητα: την εξεύρεση τροφής, στέγης, φαρμάκων και για ελευθερία, αυτονομία, ειρήνη και δικαιοσύνη.

β. Προτάσεις

- Διάθεση της υπερπαραγωγής ελληνικών προϊόντων στις χώρες αυτές.
- Ανθρωπιστική παιδεία που θα ευαισθητοποιήσει όλους «ότι αξίζει κάθε θυσία για να σωθεί έστω και μια ζωή».
- Στράτευση όλων των πνευματικών ανθρώπων.
- Προσπάθεια να εξαλειφθεί ο αναλφαβητισμός και η αμάθεια στους λαούς του Γ' Κόσμου.
- Μείωση των πυρηνικών εξοπλισμών και διάθεση των χρημάτων στις χώρες που υποφέρουν.
- Μέρος της φορολογίας όλων των χωρών, ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση, να πηγαίνει στις χώρες του Γ' Κόσμου.
- Δημιουργία παγκόσμιου ταμείου, όπου να κατατίθεται το 5% του προϋπολογισμού των αναπτυγμένων χωρών και το οποίο θα διατίθεται στις χώρες του Τρίτου κόσμου.
- Ενημέρωση για αντισύλληψη και οικογενειακό προγραμματισμό στις χώρες αυτές.

6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ

α. *Επισημάνσεις*

- Ο πλανήτης μετατρέπεται σ' ένα παγκόσμιο χωριό με την κατάργηση των συνόρων, την ενοποίηση των αγορών, τη δημιουργία πανανθρώπινης συνείδησης. Σ' αυτό συνέβαλε η ανάπτυξη των επιστημών, της επικοινωνίας (ΜΜΕ, διαδίκτυο), η αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων.
- Οι κίνδυνοι που караδοκούν πολλοί: εκμετάλλευση των υπό ανάπτυξη κρατών από τις πιο προηγμένες, ισοπέδωση πολιτισμική, αποσύνθεση της έννοιας του έθνους, εξαφάνιση της εθνικής γλώσσας και κουλτούρας.
- Μέσα από την παγκοσμιοποίηση οι ΗΠΑ προσπαθούν να ελέγξουν τις κυβερνήσεις και να επιβάλουν την πολιτική τους.

β. *Προτάσεις*

- Οι δάσκαλοι του 21ου αιώνα έχουν χρέος να μάθουν τους αυριανούς Έλληνες πολίτες του διεθνιστικού πλανητικού χωριού να διαχειρίζονται σωστά τις πληροφορίες που θα δέχονται, να ιεραρχούν τις καταναλωτικές τους συνήθειες, ν' αναζωογονούν τον ελληνικό πολιτισμό.
- Συνεργασία οικονομική, πολιτική, επιστημονική, πολιτιστική όλων των κρατών σε κλίμα εμπιστοσύνης, αμοιβαίου σεβασμού, ισότητας και Δημοκρατίας.
- Η ανθρωπιστική παιδεία να προβάλλεται με όλα τα μέσα.
- Προσπάθεια των εθνών να κρατήσουν την ιδιαιτερότητά τους, την πολιτική και ιδεολογική ανεξαρτησία τους.
- Η Ελλάδα ν' αφήσει την παθητική αναμονή και να μπει δυναμικά στο διεθνές προσκήνιο με προτάσεις και παρεμβάσεις.
- Ο ελληνικός πολιτισμός και τα ελληνικά ιδεώδη βάση για την νέα παγκόσμια κουλτούρα.
- Να προστατευθεί ιδιαίτερα ο θεσμός της οικογένειας.
- Διεξαγωγή δημοψηφισμάτων για σοβαρά θέματα που αφορούν την προσωπική και κοινωνική ζωή μας.
- Διεθνής πυρηνικός αφοπλισμός, ελάττωση των εξοπλισμών.
- Ανανέωση του ΟΗΕ. Θεσμοθέτηση παγκόσμιου δικαίου, στο οποίο θα υπακούουν όλοι.
- Να τεθούν όρια στις αρμοδιότητες των ισχυρών της γης.
- Οι Έλληνες να κρατήσουμε τις παραδόσεις μας, τη γλώσσα μας, την πολιτιστική κληρονομιά μας, την εθνική ταυτότητά μας συγκερασμένα με ξένα δημιουργικά στοιχεία.

7. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ - ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ

α. *Επισημάνσεις*

- Η ιστορία των ελληνοτουρκικών σχέσεων είναι μια ιστορία αντιπαραθέσεων, μίσους, καχυποψίας από το Βυζάντιο μέχρι σήμερα. Αυτό οφείλεται κυ-

ρίως στις επεκτατικές τάσεις της Τουρκίας.

– Οι σεισμοί έφεραν κοντά τους δύο λαούς αλλά οι κυβερνήσεις τηρούν συγκρατημένη στάση. Η Τουρκία δεν έκανε κινήσεις καλής θέλησης, αντίθετα συνεχίζονται η επιθετική συμπεριφορά και οι προκλήσεις. Η ελληνική εξωτερική πολιτική αποδείχτηκε μέχρι τώρα πρόχειρη και ανεπαρκής.

– Η προσέγγιση των δύο χωρών θα έχει θετικές συνέπειες για όλους: επίλυση κοινών προβλημάτων, ανάπτυξη των επενδύσεων, του τουρισμού, της συγκοινωνίας, του εμπορίου, μείωση των εξοπλισμών εκατέρωθεν και εξοικονόμηση χρημάτων για την υγεία, την παιδεία και την κοινωνική πρόνοια. Υπάρχει όμως βαθύτατος σκεπτικισμός αν μπορούμε να εμπιστευτούμε τους Τούρκους.

– Οι συναισθηματισμοί του ελληνικού και τουρκικού λαού δεν εξυπηρετούν την όλη υπόθεση, γιατί την πολιτική την ορίζουν «τα γεράκια» της Άγκυρας και όχι ο τουρκικός λαός.

– Οι νέοι θέλουν να απαλλαγούν από τις προκαταλήψεις, να παραμερίσουν τις διαφορές, να αναπτύξουν φιλία και να ζήσουν ειρηνικά με τη γείτονα χώρα.

– Οι συνθήκες είναι ευνοϊκές για συνεργασία ανάμεσα στις δύο χώρες, παρά τις δυσκολίες και τις αντιφάσεις που παρατηρούνται στην Τουρκία. Οι λαοί της Ελλάδας και της Τουρκίας μπορούν να παραδειγματιστούν από τη συνεργασία Γαλλίας – Γερμανίας.

– Η προσέγγιση πρέπει να γίνει χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων (ΗΠΑ) με απ' ευθείας διάλογο, σεβασμό και ειλικρίνεια για να αποδώσει καρπούς.

β. Προτάσεις

– Η σύναψη φιλίας με την Τουρκία να μη σημαίνει υποχωρήσεις από την ελληνική πλευρά.

– Η Τουρκία να δώσει δείγματα καλής θέλησης με υποχωρήσεις σε Κυπριακό και Αιγαίο.

– Οικονομική ενίσχυση των παραμεθωρίων περιοχών, κυρίως της Θράκης, για να παραμείνουν οι κάτοικοι. Τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Σύσταση Υπουργείου Θράκης.

– Αν δεχθεί η Τουρκία τις δίκαιες απόψεις μας στο Κυπριακό, τότε να συνεργήσουμε για την ένταξή της στην ΕΕ.

– Αλληλοσεβασμός στην προσπάθεια να ξεπεραστούν οι εχθρότητες με πρώτο βήμα τις αλλαγές στα βιβλία της ιστορίας των δύο χωρών.

– Το Αιγαίο να γίνει θάλασσα ειρήνης και ανθρωπιάς.

– Επαναλειτουργία της θεολογικής σχολής της Χάλκης.

– Όχι στον πόλεμο και την ένταση, ναι στη συνεργασία: οικονομική, πολιτιστική, κοινωνική, επιχειρηματική.

– Να βοηθήσει η Ελλάδα στον εκδημοκρατισμό και τον εξευρωπαϊσμό της Τουρκίας.

– Λύση των προβλημάτων με βάση το διεθνές δίκαιο και προσφυγή στο διεθνές δικαστήριο.

– Να σταματήσουν οι προκλητικές δηλώσεις των Τούρκων, και οι υποχωρήσεις να είναι αμοιβαίες.

– Οι πολιτικοί να σέβονται τις επιθυμίες των λαών και να μη βάζουν σύνορα στον αέρα, τη θάλασσα, τη γη.

- Να πάψουν οι παραβιάσεις του εναέριου χώρου μας.
- Οι δύο χώρες να συνεργαστούν στο πρόβλημα των λαθρομεταναστών, των ναρκωτικών και της τρομοκρατίας.
- Σύσταση εθνικού συμβουλίου εξωτερικής πολιτικής.
- Καλύτερος συντονισμός Υπουργείου Εξωτερικών και Άμυνας.
- Σημαντικό ρόλο στην εξομάλυνση των σχέσεων παίζει το Πατριαρχείο.
- Κοινοί αθλητικοί αγώνες και πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Συνάντηση των δύο πρωθυπουργών στην Ακρόπολη και την Αγία Σοφία.
- Η Εγνατία θα βοηθήσει στη στενότερη επικοινωνία της Ελλάδας με την ανατολική Ευρώπη και τις παρευξείνιες χώρες.
- Σημαντικό ρόλο στην επαφή των λαών μπορούν να παίζουν τα ΜΜΕ, τα κοινά επιστημονικά συνέδρια, η παιδεία, οι κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Συμμετοχή στη Βουλή των εφήβων και Τούρκων μαθητών.
- Απαλλαγές και φιλοξενία εκατέρωθεν μαθητών και φοιτητών.
- Η εξομάλυνση των σχέσεων να γίνει σταδιακά και μελετημένα.
- Ν' αγωνιστούμε να μην πεθάνει η ελπίδα που γεννήθηκε με τους σεισμούς «Άσε τον Εξαδάχτυλο να γίνει περισσότερι και να σε πάει μες στη μεγάλη εκκλησιά, την Άγια Πόλη, και πάψε να ονειρεύεσαι μάχες και χαλασμούς. Να γίνει η Ελλάδα μια φωνή και ο κόσμος μια Ελλάδα».

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Επιστημάνσεις

- Η Ελλάδα σήμερα έχει καλές σχέσεις με όλες σχεδόν τις βαλκανικές χώρες παρά τα επί μέρους προβλήματα.
- Η συνεργασία επιβάλλεται, γιατί καθιστά την Ελλάδα σημαντικό παράγοντα της περιοχής και αποτρέπει τον κίνδυνο ξένων επεμβάσεων.
- Η ειρηνική συνύπαρξη των βαλκανικών χωρών έχει θετικές συνέπειες για όλους τους λαούς, γιατί εξασφαλίζει την ειρήνη, βοηθά στην ανάπτυξη της οικονομίας της περιοχής και συμβάλλει στην καταστολή του εγκλήματος, στη μείωση των εξοπλισμών και στην βελτίωση της ζωής των πολιτών της κάθε χώρας.
- Τους Βαλκάνιους τους ενώνουν πολλά κοινά στοιχεία: κουλτούρα, μουσική, τέχνη.
- Ιδιαίτερο πρόβλημα αντιμετωπίζει η Ελλάδα από το κύμα των μεταναστών και λαθρομεταναστών που προέρχεται από τις βαλκανικές χώρες, και κυρίως από την Αλβανία.
- Αύξηση της εγκληματικότητας που αποδίδεται, κυρίως, στους λαθρομετανάστες από την Αλβανία.

β. Προτάσεις

- Η Ελλάδα να βοηθήσει την ανασυγκρότηση των βαλκανικών χωρών οικονομικά, ηθικά και πολιτικά.
- Να καταστεί Μητρόπολη των Βαλκανίων και κέντρο της διαβαλκανικής συνεργασίας.

- Επικοινωνία των νέων με ανταλλαγές μαθητών και φοιτητών.
- Κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις και επιστημονικά συνέδρια.
- Στη διαμόρφωση διαβαλκανικής συνείδησης μεγάλος ο ρόλος των ΜΜΕ και της Παιδείας.
- Διδασκαλία βαλκανικών γλωσσών.
- Οι ελληνικές επιχειρήσεις γέφυρα φιλίας.
- Καλύτερη φύλαξη των συνόρων, ώστε να αποτραπεί η παράνομη είσοδος και έλεγχος όλων των μεταναστών από ειδική επιτροπή.
- Συνεργασία όλων των Βαλκανικών χωρών στην πάταξη του εγκλήματος.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΕΓΚΕΝ

α. Επισημάνσεις

- Η Συνθήκη προκαλεί πολλές αντιδράσεις εξ αιτίας των νέων ταυτοτήτων που επιβάλλει η προσχώρηση σ' αυτήν.
- Δημιούργησε κρίση στις σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας.
- Υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης με αποτέλεσμα, άλλοι να πιστεύουν ότι η εφαρμογή της θα έχει θετικές συνέπειες: σταδιακή κατάργηση των συνόρων, ελεύθερη μετακίνηση προσώπων και προϊόντων, απαλλαγή από την εγκληματικότητα και άλλοι ότι θα έχει αρνητικές συνέπειες: παραβίαση της ατομικής ελευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανάπτυξη υπερεθνικής πολιτικοοικονομικής εξουσίας, κίνδυνος για την Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό.
- Εκφράζονται φόβοι για τη Δημοκρατία, την ελευθερία της έκφρασης και τη διαρροή προσωπικών στοιχείων.

β. Προτάσεις

- Να γίνει Δημοψήφισμα για τη Συνθήκη Σέγκεν.
- Να διαφυλάξουμε την πίστη και τον Ελληνισμό.
- Η εφαρμογή της να είναι προαιρετική.
- Να τεθούν όρια στις αρμοδιότητες των ισχυρών της γης.
- Το κράτος να λάβει υπ' όψη του τις αντιδράσεις της Εκκλησίας και των πολιτών και να πάρει μέτρα για την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων.
- Να γίνει εκτενής ενημέρωση από την πολιτεία, ΜΜΕ, σχολεία, ώστε ο πολίτης να γνωρίζει επαρκώς και να αποφεύγει την παραπληροφόρηση.

ΟΗΕ

α. Επισημάνσεις

- Σήμερα δεν εκπληρώνει τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.
- Αυτό αποδείχτηκε περίτρανα με την κρίση στα Βαλκάνια και τον πόλεμο στη Σερβία και το Κυπριακό, όπου δε μπόρεσε να επιβάλει τις απόψεις του.
- Καταλογίζεται ανικανότητα, ανεπάρκεια, δυσκινησία, γραφειοκρατία.

– Δυσπιστία ως προς την αποτελεσματικότητα του διεθνούς οργανισμού και την αναγκαιότητα της ύπαρξής του, αν δεν ανανεωθεί.

β. Προτάσεις

- Εξυγίανση και εξανθρωπισμός του ΟΗΕ.
- Επίλυση των διαφορών με διπλωματικά μέσα και όχι με πόλεμο.
- Πίεση για λύση του Κυπριακού προβλήματος.
- Κύριοι στόχοι του πρέπει να είναι η προώθηση των δημοκρατικών αξιών, η προστασία του περιβάλλοντος και της παγκόσμιας ειρήνης, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, ο σταδιακός αποπλισμός όλων των χωρών.
- Δεν αρκούν οι καλοπροαίρετες προθέσεις, χρειάζεται ισχυρό όργανο δράσης.

NATO

α. Επισημάνσεις

- Ιστορική αναδρομή της πορείας του NATO.
- Ψευτοδιεθνείς οργανισμοί που σπέρνουν τον πόλεμο, τον ξεριζωμό, το κλάμα.
- Η Ελλάδα αποχώρησε από το στρατιωτικό σκέλος της αμυντικής συμμαχίας το 1974 με την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο.
- Επανεντάχθηκε πρόσφατα, γιατί θεωρήθηκε ότι οι αρνητικές συνέπειες της αποχώρησης ήταν μεγαλύτερες των θετικών.

β. Προτάσεις

- Αποχώρηση από το NATO και χάραξη ανεξάρτητης και αδέσμευτης εξωτερικής πολιτικής.

8. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

α. Επισημάνσεις

- Η παγκοσμιοποίηση μπορεί βέβαια να είναι σήμερα δρόμος χωρίς επιστροφή, αλλά ενέχει κινδύνους για την εθνική ταυτότητα, κυρίως των μικρών χωρών που γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης των αναπτυγμένων κρατών. Οι λαοί ισοπεδώνονται, αποσυντίθεται η έννοια του έθνους.
- Εμείς οι Έλληνες μέσα σ' αυτό το «παγκόσμιο χωριό», είμαστε υποχρεωμένοι να προάγουμε τον πολιτισμό μας για να επιβιώσουμε και να παίζουμε και σημαντικό ρόλο στα Βαλκάνια, στη Ρωσία, στην Ανατολική Μεσόγειο.
- Με τη παγκοσμιοποίηση η χώρα θ' αντιμετωπίσει με επιτυχία τα προβλήματα της παιδείας, της ανεργίας και του πληθωρισμού. Βασίζεται στη φιλελεύθερη οικονομία και στηρίζει την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών, ενώ εγγυάται την πολιτική σταθερότητα.

- Ταυτίζεται η παγκοσμιοποίηση με το διεθνισμό και μετά το 1950 με τη διαμόρφωση μιας καινούριας τάξης πραγμάτων που εκφράζεται από τις ΗΠΑ. Έτσι διαμορφώνεται ο κοσμοπολιτισμός που υποσκάπτει τις εθνικές κουλτούρες και ιδιαιτερότητες και αν δεν υπάρξει μεγάλη προσοχή και κριτική αντιμετώπιση, θα έχουμε κρίση ηθικών αξιών, ξεπέραςμα ηθών και εθίμων, παραγκωνισμό των παραδόσεων και διεύρυνση του χάσματος μεταξύ αναπτυγμένων και υπό ανάπτυξη χωρών.
- Κυβερνούν τον κόσμο οι πολυεθνικές εταιρείες και τα διεθνοποιημένα κεφάλαια, ενώ οι εθνικές κυβερνήσεις είναι οι ουραγοί που πληρώνονται έναντι «των καλών υπηρεσιών» που προσφέρουν.
- Η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου και η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία ήταν οι πρώτες μορφές παγκοσμιοποίησης. Σήμερα το μοντέλο αντιγράφεται από τις ΗΠΑ με την επιβολή της Pax americana
- Στις 17/4/2000 στην Ουάσιγκτον έγιναν συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις κατά του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Διεθνούς Τράπεζας και ήταν οι πρώτες αντιδράσεις στους κινδύνους που εγκυμονεί η οικονομική παγκοσμιοποίηση.

β. Προτάσεις

- Ανάγκη μεγάλη, η διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας κάθε λαού μέσα από την παιδεία. Να διδαχθούν οι πολίτες του 21ου αιώνα:
  - Να διαχειρίζονται σωστά τις πληροφορίες που δέχονται.
  - Να ιεραρχούν τις καταναλωτικές τους συνήθειες.
  - Ν' αναζωογονήσουν τον ελληνικό πολιτισμό.
  - Να βοηθήσουν στην επίλυση των προβλημάτων των φτωχών λαών.
  - Να διευρύνουν την κοινωνική προστασία.
  - Να αναδιαρθρώσουν τις αγορές, τη διανομή του χρήματος, την αγορά εργασίας.
  - Να διασφαλίσουν τη δημοκρατία και τις κοινωνικές και ατομικές ελευθερίες.
  - Να αποκτήσουν εθνική αυτοπεποίθηση και να αφήσουν την παθητική στάση μπαίνοντας δυναμικά στο διεθνές προσκήνιο με προτάσεις και παρεμβάσεις.
  - Απαιτείται συνεργασία όλων των κρατών σε κλίμα εμπιστοσύνης, αμοιβαίου σεβασμού, ισότητας, δημοκρατίας και διαλόγου.
  - Ανθρωπιστική παιδεία, περισσότερο αναγκαία παρά ποτέ, με εκμάθηση ξένων γλωσσών, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ανταλλαγές μαθητών-φοιτητών, συμμετοχή σε φιλανθρωπικούς οργανισμούς όπως η UNESCO.
  - Μέσα στην παγκόσμια κοινωνία πρέπει να προστατευθεί ιδιαίτερα η οικογένεια ως θεσμός.
  - Η παγκοσμιοποίηση να εδραιωθεί στις αρχές του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και τα ελληνικά ιδεώδη.
  - Προσπάθεια ν' αντιμετωπιστεί από κοινού το θέμα της ανεργίας με την οικονομική ανάπτυξη και τον υγιή ανταγωνισμό στο χώρο των επιστημών και του εμπορίου.
  - Καταπολέμηση κάθε είδους ανισοτήτων.
  - Όχι στην Αμερικάνικη «νέα τάξη πραγμάτων». Αντ' αυτής ανανέωση του

ΟΗΕ, θεσμοθέτηση παγκόσμιου δικαίου, στο οποίο θα υπακούουν όλες οι χώρες.

– Δυναμική παρουσία της Ελλάδας μέσα στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία αλλά με σεβασμό στις παραδόσεις, στη γλώσσα, στην πολιτιστική κληρονομιά, στην εθνική ταυτότητα.

9. ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

α. Επισημάνσεις

- Η ισότητα των δύο φύλων επιβάλλει τη στράτευση και των γυναικών.
- Μείωση, έτσι, της θητείας των ανδρών.
- Ενίσχυση της ισότητας των δύο φύλων.
- Οι σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας επιβάλλουν να έχουμε ισχυρό στρατό.
- Ο Νόμος 720 περί στρατολογίας δεν είναι επαρκής.
- Οι νέοι παρουσιάζουν ψυχολογικά προβλήματα στο στρατό.

β. Προτάσεις

- Να στρατεύονται και οι γυναίκες.
- Αναθεώρηση του νόμου στράτευσης.
- Θητεία ανά εξάμηνο.
- Ειδικές ρυθμίσεις για τις μητέρες με ανήλικα παιδιά.
- Φύλαξη ακριτικών περιοχών.
- Μονιμοποίηση της γυναικείας στράτευσης και συχνή εκπαίδευση αυτών.
- Μισθοί στους στρατιώτες.
- Να αυξηθεί το μόνιμο προσωπικό του στρατού.
- Οι πολίτες να παροτρύνονται να διαλέγουν στρατιωτικές σχολές.

10. ΕΙΡΗΝΗ - ΠΟΛΕΜΟΣ

α. Επισημάνσεις

Στα περισσότερα γραπτά επισημαίνεται η αξία της ειρήνης μέσα από αναφορά στον πόλεμο και τις προτάσεις για επίτευξη της ειρήνης, είτε στην Ευρώπη (Κόσοβο) είτε στον κόσμο ολόκληρο.

– Η ειρήνη είναι μέγιστο αγαθό, αλλά επισφαλές λόγω ατομικισμού. Στην Ιστορία οσάκις ο άνθρωπος σκέφτηκε λογικά και υπεύθυνα θεμελίωσε την ειρήνη και έφτασε στην πρόοδο.

– Η ειρήνη προάγει τον πολιτισμό και δίνει την ευκαιρία σε οικογένεια και κράτος να ευημερήσουν και να ευτυχήσουν.

– Έντονος ο πόθος σήμερα για διεθνή ειρήνη, η οποία είναι παναθρώπινο αίτημα.

– Ζώντας ειρηνικά ο άνθρωπος καταξιώνεται στο κοινωνικό σύνολο, γιατί προσφέρει πλήθος αγαθών, σ' όλους τους χώρους, ιδεολογικό, αθλητικό, πολιτικό, θρησκευτικό, πολιτιστικό, τεχνολογικό.

- Αγαθά της, επίσης, η ασφάλεια, η δημιουργική ζωή, ανάπτυξη οικονομική, πολιτιστική.
- Η ειρήνη καλλιεργεί τη φιλία, τη συνεργασία, την προσπάθεια για δίκαιη διευθέτηση των διαφορών.
- Το σχολείο και η οικογένεια, παράγοντες εκπαίδευσης, συντελούν στο να γίνει ένα άτομο ή μια κοινωνία φιλειρηνικά, γιατί μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα βιβλία, διαπαιδαγώγηση, διαγράφεται η πορεία της κοινωνίας για ειρήνη.
- Μέσα από τη γνώση και ανάπτυξη προγραμμάτων για την ειρήνη θα εξαφανιστεί η διάθεση για πόλεμο και οι μαθητές θα διαμορφώσουν ελεύθερη προσωπικότητα.
- Η Ελλάδα είναι η χώρα της ειρήνης από την εμφάνισή της στον κόσμο, στην Ιστορία.
- Παρόλα αυτά η ειρήνη σήμερα περνάει κρίση, μόλο που η αξία της περνάει άμεσα και έμμεσα από τα ΜΜΕ.
- Η υποτιθέμενη σήμερα ειρήνη είναι πλαστή.
- Η ειρήνη δίνει ψωμί στο γεωργό ακόμη κι αν σπέρνει στο βράχο, δυστυχία ακόμη κι αν σπέρνει στην ωραιότερη πεδιάδα.
- Εν ονόματι της ειρήνης σκοτώνονται στον πλανήτη εκατομμύρια άνθρωποι. Οι εξοπλισμοί ανεξέλεγκτοι απειλούν την ειρηνική ζωή και εξαθλιώνουν οικονομικά τους λαούς, κυρίως των φτωχών κρατών που λιμοκτονούν. Όμως ο στρατός και τα όπλα αποτελούν ασπίδα ελευθερίας για τα φιλειρηνικά κράτη.
- Οι λαοί που εκλέγουν πολεμοχαρείς ηγέτες, είναι υπεύθυνοι για τους πολέμους, καθώς και οι λαοί που αδιαφορούν και αδρανούν.
- Με τον πόλεμο τα παιδιά διδάσκονται τον πόνο, την εγκληματικότητα, τη βία, γιατί ο πόλεμος τους αποκαλύπτει τα βάρβαρα ένστικτα των ανθρώπων. Δεν δικαιολογείται και όποια δικαιολογία προβάλλεται είναι υποκριτική και απαράδεκτη.
- Πόλεμος είναι να βλέπεις τα παιδιά σου να πεθαίνουν.
- Οι νέοι δεν αγαπούν τον πόλεμο, δεν θα τον έκαναν ποτέ. Θα προτιμούσαν να μοιράσουν χρήματα στους άπορους.
- Ο πόλεμος στο Κόσσοβο, πρόσφατο παράδειγμα φρίκης. Άφησε πληγές. Οι διάφοροι διεθνείς οργανισμοί, (Ερυθρός σταυρός, η Ερυθρά ημισέληνος, ΟΗΕ, UNESCO, ΕΟΚ κ.λπ) δεν μπόρεσαν να επιτύχουν τίποτε σχεδόν, και δυστυχώς δεν μπορούν να συντελέσουν στην ειρήνη του κόσμου ούτε να τη διατηρήσουν, όπου υπάρχει.
- Οι «πολιτισμένοι» σκοτώνουν τους αδύνατους λαούς.
- Οι μεγάλες δυνάμεις αποτρέπουν τον πόλεμο με πόλεμο.
- Τα χρήματα που θα χρησίμευαν για οποιαδήποτε ανάπτυξη κατασπαταλιούνται για εξοπλισμούς.
- Κανένα είδος πολέμου δεν μπορεί να δικαιωθεί ηθικά.
- Οι αμυντικοί πόλεμοι δεν είναι μόνο δικαίωμα αλλά και καθήκον. Σήμερα όμως στο όνομα της άμυνας επιτελούνται φρικαλεότητες.
- Ο πόλεμος εξορίζει τη λογική. Πάντα υπάρχουν οι καλοί και οι κακοί.
- Παιδιά που ήρθαν από το Κόσσοβο και έζησαν το δράμα του πολέμου επισημαίνουν, ότι οι άνθρωποι πλήρωσαν για τις προσωπικές επιθέσεις του Κλί-

ντον και τις θρησκευτικές και κοινωνικές διαφορές.

– Οι βομβαρδισμοί στη Σερβία ονομάστηκαν «ανθρωπιστική επέμβαση» υπέρ των αδυνάτων Αλβανών. Δεν αντιμετωπίζονται το ίδιο, όμως, ως αδύνατοι, και οι Κούρδοι στην Τουρκία.

– Η οικουμενική ένωση δεν φέρνει την ευτυχία, αν καταπατούνται ηθικές και κοινωνικές αξίες.

– Η Ελλάδα, φιλειρηνική χώρα, συμμετείχε σε δύο παγκόσμιους πολέμους και έχασε. Έχουμε χρέος να τους θυμόμαστε.

– Ο Ελληνισμός πλήρωσε την παραμονή του στο ΝΑΤΟ. Πολλοί έλπιζαν σε ελληνοαλβανικό πόλεμο για την εκδίωξη Αλβανών προσφύγων από τη χώρα μας.

– Οι νέοι της Ελλάδας, όπως κι όλου του κόσμου, τρέμουν μπρος στην απειλή ενός μελλοντικού πυρηνικού πολέμου.

– Οι μαθητές της Ελλάδας αγωνιούν για τον πόλεμο, καταδικάζουν τα μεγάλα συμφέροντα και οραματίζονται έναν κόσμο, όπου ΕΙΡΗΝΗ και ΑΣΦΑΛΕΙΑ θα διαφεντεύουν.

– Πιστεύουν ότι οι αποβάσεις των νατοϊκών στην Πιερία δίχασαν τον κόσμο, μείωσαν τον τουρισμό.

– Μόνο μια πλευρά (ένα κόμμα) αντιτίθεται στις αποβάσεις.

– Η ελευθερία μας κινδυνεύει και χρειαζόμαστε αμυντικό μηχανισμό.

– Στα Ίμια ήταν πόλεμος, αφού χάθηκαν τόσοι άνθρωποι, άσχετο αν καλύφθηκε από τους αρμοδίους.

Αιτίες πολέμου:

– Διεθνείς διαφορές ανατρέπουν την ειρήνη.

– Υπάρχει άμεση σύνδεση του χρήματος με τον πόλεμο.

– Η κατάκτηση εδαφών και πλουτοπαραγωγικών πηγών.

– Τα συμφέροντα των ισχυρών.

– Επίσης, κοινωνικά είναι τα αίτια του πολέμου, όπως π.χ. στις χώρες της Αφρικής (ρατσισμός, φυλετικές διακρίσεις).

– Ιμπεριαλισμός.

– Οι υπερφίαλες φιλοδοξίες των παρανοϊκών ισχυρών και η αδιαλλαξία τους.

– Ιδεολογικά, η αναβίωση του εθνικισμού, η ιδεολογική σύγχυση.

– Ο θρησκευτικός φανατισμός των οπαδών διαφόρων θρησκευτικών δογμάτων (Συρράξεις Ρωσίας Τσετσενίας, καθώς και για τις πηγές πετρελαίου).

– Ατομικά συμφέροντα, μίσση, πάθη.

– Η εκλογίκευση σε βάρος της ευαισθησίας.

– Η κρίση των αξιών.

– Η έλλειψη οραμάτων, έλλειψη επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ των λαών.

Συνέπειες: Γενικά είναι οικονομικές, υλικές, κοινωνικές, ηθικές, πνευματικές. Οι συνέπειες των πολέμων για τους ανθρώπους, το περιβάλλον, την οικονομία είναι τραγικές.

– Οι πόλεμοι δημιουργούν καταστροφές, συντρίμια, στάχτες. Είναι μια τεράστια οικονομική δαπάνη.

– Η χρήση χημικών και πυρηνικών όπλων μολύνουν και καταστρέφουν το περιβάλλον.

– Σκοτώνονται παιδιά, γυναίκες και άνθρωποι αθώοι.

– Συνθήκες διαβίωσης απαράδεκτες (φτώχεια, ασθένειες, επιδημίες, εξαθλίωση).

- Τραυματίες και με μόνιμη αναπηρία.
- Καταστροφή μνημείων.
- Ψυχολογικά προβλήματα στους νέους, φόβος, δυσπιστία.
- Ηθική διαφθορά και χαλαρότητα.
- Ομηρίες, αιχμαλωσίες, πρόσφυγες, μετανάστες, ερήμωση.
- Κοινωνικοπολιτικές αλλαγές.
- Αισθήματα μίσους, εξαγρίωση ανθρώπων, βαρβαρότητες.
- Απώλεια ελευθερίας, καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.
- Επικράτηση βίας, θηριωδίας.
- Πολιτισμική και πολιτιστική οπισθοδρόμηση.
- Πλήττεται η οικονομία, οι κοινωνικοί θεσμοί.
- Έλλειψη αγαθών, πληθωρισμός, αισχροκέρδεια.
- Λήθη των κακών του πολέμου μετά τον τερματισμό του.

β. Προτάσεις

- Η καλλιέργεια αξιών από την οικογένεια.
- Σεβασμός των διατάξεων περί ειρήνης από τους διεθνείς οργανισμούς.
- Μαζικό κίνημα για την ειρήνη.
- Ύπαρξη δεσμευτικών κανόνων που να οριοθετούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.
- Αμοιβαίος σεβασμός δικαιωμάτων των λαών.
- Τα ΜΜΕ να γίνουν διάυλος επικοινωνίας των λαών, ευαισθητοποιώντας το κοινό για παγκόσμια ειρήνη.
- Περιορισμός των ιμπεριαλιστικών βλέψεων των μεγάλων δυνάμεων.
- Επιτακτική ανάγκη για διεθνή ειρήνη και ειρήνη στα Βαλκάνια.
- Οι άνθρωποι να αποκτήσουν αυτογνωσία, αυτοκυριαρχία.
- Οι νέοι να διδάσκονται την συνεργασία και να νοιάζονται για το συμφέρον ολόκληρης της ανθρωπότητας και να αγωνίζονται για την επικράτηση της ειρήνης.
- Ανθρωπιστική παιδεία. Φιλειρηνικά μηνύματα στους νέους από την εκπαίδευση.
- Να τεθεί το ατομικό συμφέρον κάτω από το οικουμενικό, με ειρηνική επίλυση των διαφορών των κρατών.
- Να μην υπάρχει μίσος μεταξύ κρατών.
- Σύσφιγξη διακρατικών σχέσεων.
- Τα χρήματα για τους εξοπλισμούς να διατεθούν για κοινωφελείς σκοπούς.
- Τα όπλα να χρησιμοποιούνται για την κοινωνική ασφάλεια των κρατών και καταπολέμηση του εγκλήματος.
- Καλλιέργεια πνεύματος ειρήνης και αλληλεγγύης από το νηπιαγωγείο.
- Πυρηνικός αφοπλισμός και συνειδητοποίηση του κινδύνου από τη χρήση πυρηνικών όπλων.
- Ανάπτυξη διεθνούς διπλωματίας.
- Πρωτοβουλία πνευματικών ανθρώπων για φιλειρηνική πολιτική.
- Οικονομική βοήθεια ανεπτυγμένων κρατών προς τα ασθενέστερα.
- Ενίσχυση φιλειρηνικών κινήματων από τους νέους.

- Οι νέοι να απωθούν διεθνιστικές αντιλήψεις και να συνειδητοποιήσουν τους απειλητικούς κινδύνους και τα καταστροφικά αποτελέσματα του πολέμου.
- Οι επιστήμονες να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των φτωχών χωρών, ώστε να γίνουν ισχυρές και να απεξαρτητοποιηθούν από τους ισχυρούς.
- Διακοπή των πυρηνικών δοκιμών.
- Αρχή αμοιβαιότητας και αλληλοσεβασμού.
- Παγκόσμια κυβέρνηση (χωρίς φυλετικές διακρίσεις).
- Να εφαρμόζονται οι συνθήκες για τα δικαιώματα των εμπολέμων.
- Να μην επεμβαίνουν οι «ασχυροί» με όπλα για την επικράτηση της ειρήνης και να ασκηθεί πίεση για να σταματήσουν τους πολέμους και να προχωρήσουν σε πράξεις αφοπλισμού και ύφεσης.
- Όχι στην πώληση πολεμικών παιχνιδιών.
- Να γίνουμε στρατευμένοι ειρηνιστές.
- Να κλείσουν οι πολεμικές βιομηχανίες.
- Αλληλογνωριμία νέων με ταξίδια και διάλογο.
- Να καλλιεργήσουμε καλές σχέσεις με ΗΠΑ και Ευρώπη και να ενισχυθούν «οι γιατροί χωρίς σύνορα» και τα φιλειρηνικά κινήματα και στη χώρα μας και να ιδρυθούν νέοι φιλειρηνικοί οργανισμοί.
- Οι μεγάλες δυνάμεις να χρησιμοποιήσουν τις πλουτοπαραγωγικές πηγές υπέρ των χωρών του Τρίτου Κόσμου.
- Οι λαοί να ζουν αγαπημένοι και η Ελλάδα να διατηρήσει και να καλλιεργήσει καλές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες.
- Να διδάξουμε εμείς οι Έλληνες τις αξίες που κληρονομήσαμε.
- Η ενότητα των λαών μόνο θα επιλύσει τα πάσης φύσης παγκόσμια προβλήματα.
- Αποδυνάμωση του ρόλου του «ΝΑΤΟ» και κατάργηση του «Συμφώνου της Βαρσοβίας».
- Οι Ολυμπιακοί Αγώνες να συμβάλλουν στη συμφιλίωση των λαών.

11. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ - ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

α. Επισημάνσεις

- Απαραίτητες οι ένοπλες δυνάμεις, ο εξοπλισμός των οποίων και η συντήρησή τους απαιτεί τεράστια κονδύλια.
- Οι ένοπλες δυνάμεις προσφέρουν εγγύηση στη χώρα από κάθε επιβολή και ενισχύουν το αίσθημα ασφαλείας στους ξένους επενδυτές.
- Άλλωστε, πολλές χώρες, όπως ΗΠΑ και Σ. Ένωση, διαθέτουν τεράστια ποσά για εξοπλισμούς, γιατί ο ανταγωνισμός τους είναι πολύ μεγάλος και ο φόβος του ανθρώπου για τη χρήση πυρηνικών όπλων τεράστιος.
- Η Ελλάδα για την εθνική άμυνα δαπανά το μεγαλύτερο ποσοστό του εθνικού εισοδήματος, σε σχέση με άλλες χώρες, γιατί έχει ανοιχτά θέματα με την Τουρκία (Κυπριακό και Αιγαίο).
- Άσκοπες οι δαπάνες για εξοπλισμούς σε βάρος των λαών, ενώ θα χρησίμευαν για πιο ωφέλιμους κοινωνικούς τομείς (π.χ. παιδεία, έργα ανάπτυξης, καταπολέμηση της πείνας, των επιδημικών ασθενειών, της ανεργίας και επιστημονικές έρευνες).

- Οι σύγχρονοι εξοπλισμοί έχουν σήμερα τελειοποιηθεί λόγω του ανταγωνισμού των υπερδυνάμεων.
- Οι τοπικοί (εμφύλιοι) πόλεμοι, αλλά και κάθε είδους πόλεμοι, γίνονται για να αυξάνονται οι εξαγωγές των βιομηχανικών όπλων.
- Υποστηρίζεται ότι οι στρατιωτικοί εξοπλισμοί είναι ο καλύτερος τρόπος για τη διατήρηση της ειρήνης, δεν είναι προάγγελος πολέμου αλλά κράχτες της ειρήνης.
- Η πιθανότητα ενός Τρίτου Παγκοσμίου πολέμου ενισχύεται, διότι η αγορά πολεμικών εξοπλισμών από κάθε χώρα παίρνει τη μορφή ανταγωνισμού.
- Η απόκτηση πολεμικού υλικού διευκολύνει τις φιλοδοξίες των ηγετών, παρότι απαιτείται από τους λαούς αφοπλισμός.
- Η απειλή του πολέμου δεν μπορεί να αποτελέσει προϋπόθεση μιας ειρήνης.
- Όταν ένα κράτος είναι εξοπλισμένο καλά και η άμυνά του ισχυρή, τότε είναι σεβαστό από τους φίλους και υπολογίζεται από τους εχθρούς.
- Είναι στη φύση, άλλωστε, του ανθρώπου να εξουσιάζει όσους δεν αντιστέκονται (Θουκυδίδης).
- Οι σημερινοί νέοι Έλληνες, δεν ενδιαφέρονται για τη στράτευση, έχουν μειωμένο ενδιαφέρον να καταταγούν στην Πολεμική Αεροπορία, η οποία εξαρτάται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις.
- Η αγορά όπλων γίνεται με πολιτικά κριτήρια και οι μεγάλες δυνάμεις επεμβαίνουν.
- Σημαντική για τη χώρα μας η συνεργασία Υπουργείου Εξωτερικών και Άμυνας.
- Έχουμε πολλούς εχθρούς και αντιπάλους και η άμυνα η εθνική είναι μέριμνά μας.
- Η Κύπρος δεν αγόρασε τα «S 300», γιατί αντέδρασαν οι ΗΠΑ.
- Υπάρχει παραπληροφόρηση για τις ένοπλες δυνάμεις και για τις επαγγελματικές δυνατότητες που ανοίγονται για τον κοινωνικό τους ρόλο.
- Οι ένοπλες δυνάμεις βοήθησαν να πετύχει η Ελλάδα μας στους εθνικούς αγώνες, γιατί αγωνίστηκαν με αγάπη για τον κοινό σκοπό.

β. Προτάσεις

- Διεθνής συνεργασία και ευαισθητοποίηση για ειρήνη και αφοπλισμό.
- Αφύπνιση των συνειδήσεων και αγώνας για αφοπλισμό.
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για αφοπλισμό.
- Μείωση στρατιωτικών εξοπλισμών.
- Να κλείσουν οι βιομηχανίες παραγωγής πολεμικών όπλων και να πάψουν τα κράτη να εξοπλίζονται.
- Οι θρησκευτικοί ηγέτες να επιδεικνύουν ανθρωπιστικό έργο και να μην υποδαυλίζουν πολέμους.
- Αναγκαία για κάθε λαό η εθνική αυτογνωσία και η σωστή επιλογή ηγετών και η άσκηση κριτικής στους φορείς εξουσίας.
- Διαμαρτυρία για εξοπλισμούς, από όλους τους πνευματικούς ανθρώπους του πλανήτη.
- Αναβάθμιση ελληνικής πολεμικής βιομηχανίας (ΕΒΟ) και ναυπηγείων.
- Ανεξαρτητοποίηση ηγεσίας ενόπλων δυνάμεων.

- Εικοσάχρονο εξοπλιστικό πρόγραμμα.
- Εθνικό Συμβούλιο Υπουργείου Εξωτερικών και Άμυνας.
- Καλή συντήρηση των αεροπλάνων.
- Οι ένοπλες δυνάμεις να αφοσιώνονται στο εθνικό-στρατιωτικό έργο τους χωρίς να υπηρετούν άλλες σκοπιμότητες.
- Για την αγορά των όπλων να αποφασίζονται τα επιτελεία των τριών ενόπλων δυνάμεων.
- Να μην εξαρτώνται οι ένοπλες δυνάμεις από τις υπερδυνάμεις.
- Να περιφρονήσουμε τις τουρκικές απειλές και να συνετίσουμε την τουρκική ηγεσία.
- Χρηματοδότηση εξοπλιστικών συστημάτων και προγραμμάτων.
- Να αυξηθεί ο χρόνος των ενημερωτικών εκπομπών για τις ένοπλες δυνάμεις από την τηλεόραση.
- Ενημέρωση των μαθητών και μαθητριών στα σχολεία από αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων.
- Επισκέψεις σχολείων σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις.

12. ΘΗΤΕΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Ο στρατός έχει στόχο την υπεράσπιση της πατρίδας, γι' αυτό πρέπει να είναι ισχυρός.
- Είναι υποχρέωση του πολίτη σε καιρό πολέμου αλλά και ειρήνης, η στράτευση.
- Δίκαια τιμωρούνται οι λιποτάκτες.
- Ο στρατός είναι θεσμός που βοηθάει την ανθρωπότητα.
- Οι νέοι δεν θέλουν να πολεμούν για τα συμφέροντα των ισχυρών.
- Πολλοί νέοι στην Ελλάδα είναι ειρηνιστές και μερικοί δεν θέλουν να υπηρετήσουν τη θητεία τους.
- Η στρατιωτική θητεία, αποτελεί πρόβλημα για τους νέους και για τις συνθήκες διαβίωσης και για την πολύμηνη διάρκειά της (π.χ. ένας απόφοιτος Λυκείου ή ΤΕΕ έχει χάσει πολλές ευκαιρίες για επαγγελματική αποκατάσταση στο διάστημα της στρατιωτικής του θητείας).
- Η ποιοτική διαφορά της στρατιωτικής θητείας των Γάλλων σε σχέση με αυτήν των Ελλήνων είναι μεγάλη.
- Σωστή η σκέψη του κράτους να αντικατασταθεί η υποχρεωτική θητεία από τον επαγγελματικό στρατό (μισθωτοί στρατιώτες).
- Ο επαγγελματικός στρατός θα περιορίσει την ανεργία των νέων, οι οποίοι θα υπηρετούν λιγότερο χρόνο.
- Το εθνικό φρόνημα διαμορφώνεται πολύ πριν την θητεία από την οικογένεια, το σχολείο, την κοινωνία ευρύτερα.
- Δεν είναι μόνο η πολύμηνη θητεία, αλλά και η παροχή αδειών κατά τη διάρκειά της με μεγάλη φειδώ.
- Πολλοί στρατιώτες διαθέτουν «μέσον», και στο στρατό ευνοούνται.
- Ο στρατός προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις σεισμών, πλημ-

μυρών, πυρκαγιών και στην διάσωση των ορειβατών κ.λπ.

– Δημιουργεί πιλοτικά προγράμματα επιμόρφωσης των μειονοτήτων στις παραμεθόριες περιοχές.

β. Προτάσεις

– Ο στρατός να λειτουργεί σαν σχολείο.

– Να μειωθεί η στρατιωτική θητεία στους 12 μήνες για το πεζικό και την αεροπορία και στους 15 για το ναυτικό.

– Σωστή αντιμετώπιση των στρατιωτών από τους εκπαιδευτές.

– Να υπηρετήσουμε για να νιώσουμε σαν Έλληνες, έστω και λίγο.

– Να μην αντιμετωπίζονται ρατσιστικά οι «αντιρρησίες συνείδησης».

– Να κατοχυρωθεί η κοινωνική εργασία σαν εναλλακτική θητεία.

– Να γίνει πραγματικότητα η επαγγελματική στράτευση.

– Να τιμωρούνται οι λιποτάκτες παραδειγματικά.

– Να χορηγούνται περισσότερες άδειες.

– Να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης στο στρατό.

– Να στρατεύονται και οι γυναίκες, όπως και οι άντρες.

– Κάθε νέος να υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία στον τόπο του.

– Να μη γίνονται διακρίσεις λόγω «μέσου».

– Ο στρατός να περιορίζεται στην άμυνα των συνόρων και την προσφορά σε άλλα έργα όπου η ανάγκη το απαιτεί (ειρηνικά έργα). (Νοσοκομεία, ξενοδοχεία, δρόμους σε παραμεθόριες περιοχές.

– Να μην παράγονται μεγάλες ποσότητες πυρομαχικών και πολεμικών μέσων πλην μικρών ποσοτήτων, χρήσιμων μόνο για την άμυνα.

– Να μειωθεί η θητεία γενικά σ' όλα τα σώματα, όσο το δυνατόν περισσότερο, και να γίνεται μόνο η βασική εκπαίδευση.

– Όποια χώρα χρησιμοποιεί το στρατό της επιθετικά να τιμωρείται από τη διεθνή κοινότητα.

– Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας να ενημερώνει τα σχολεία για το κοινωνικό έργο του στρατού.

– Να μην αποτελεί η θητεία αποτυχημένο τμήμα του κοινωνικού και ακαδημαϊκού βίου.

– Μεταφορά των κέντρων εκπαίδευσης και των στρατοπέδων έξω από τα αστικά κέντρα.

– Ο επαγγελματικός στρατός, αν καθιερωθεί, να συγκροτείται από μόνιμους, αυστηρά εκπαιδευμένους και γνώστες των νέων τεχνολογιών, φαντάρους.

– Οι τάξεις του ελληνικού στρατού να είναι εμπλουτισμένες με διπλωμάτες, μόνιμα στελέχη με κοινωνικές γνώσεις, γυναίκες αξιωματικούς με ρόλο στην οργάνωση του στρατού.

13. ΕΘΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Στα περισσότερα τετράδια, με μια αναδρομή στο παρελθόν, εξάίρεται η σημασία της Ελλάδας σαν κοιτίδα του πολιτισμού που καλλιέργησε τα γράμματα και τις τέχνες και παρέδωσε τη Δημοκρατία σαν το μοναδικό πολίτευμα που

εξασφαλίζει την ειρήνη, την ισότητα και τη δικαιοσύνη. Σήμερα, όμως, με τη διαμόρφωση μιας νέας τάξης πραγμάτων, κινδυνεύει όχι μόνο από την παγκοσμιοποίηση, αλλά και από εσωτερικά προβλήματα, όπως ο φανατισμός, η μισαλλοδοξία, ο ρατσισμός, που επηρεάζουν πολύ τους νέους. Προτάσεις είναι πολλές, κυριότερες: να διατηρήσουμε την ταυτότητά μας και να πάρουμε από τους άλλους ό,τι καλύτερο και αφομοιώσιμο από το δικό μας πολιτισμό.

α. Επισημάνσεις

- Η Ελλάδα είναι κοιτίδα ενός ανθρωποκεντρικού πολιτισμού που στόχευε στην ανάπτυξη της προσωπικότητας.
- Η ελληνική πραγματικότητα διδάσκει ότι οι Έλληνες στις κρίσιμες περιόδους συσπειρώνονται (Πέρσες, Ρωμαίοι, Τούρκοι νικήθηκαν από την ελληνική λεβεντιά).
- Σήμερα διαμορφώνεται μια νέα τάξη πραγμάτων.
- Φανατισμός, μισαλλοδοξία, ρατσισμός επηρεάζουν αρνητικά τους νέους, που δεν ενδιαφέρονται να υπηρετήσουν με οποιοδήποτε τρόπο τον τόπο τους.
- Κι όποιος δεν υπηρετεί το έθνος, τον πολιτισμό, την Ιστορία, δεν υπηρετεί ούτε την ανθρωπότητα, της οποίας το μέλλον, έτσι, διαγράφεται σκοτεινό.
- Η ανάπτυξη της τεχνολογίας που προηγείται της πολιτιστικής ανάπτυξης τείνει να εξαλείψει το παραδοσιακό στοιχείο.
- Τα ΜΜΕ οδηγούν στην απώλεια της εθνικής ταυτότητας.
- Η ενοποίηση της Ευρώπης βοηθάει στην αφομοίωση των λαών.
- Η αναβίωση εθνικιστικών κινημάτων είναι ένας μεγάλος κίνδυνος.
- Όπως η διόγκωση των αστικών κέντρων.
- Πικρία, γιατί οι κάτοικοι των ακριτικών περιοχών θεωρούνται κατώτεροι από τους κατοίκους των πόλεων.
- Νιώθουν όχι μόνο συγκοινωνιακά αποκομμένοι αλλά και ψυχικά.
- Επίσης, το ίδιο νιώθουν και οι μειονότητες με τις εκδηλώσεις ρατσισμού εναντίον τους.
- Έτσι, υπάρχει μια διχόνοια που χωρίζει τους Έλληνες σε Αθηναίους και «Βούλγαρους».
- Βέβαια, ο κοσμοπολιτισμός οδηγεί σε συνεργασία λαών, σε περιορισμό συγκρούσεων και σε ενιαία αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.
- Ο διεθνισμός καταργεί το ρατσισμό.
- Αλλά μπορεί ο διεθνισμός να οδηγήσει σε στέρεο μιμητισμό, στην απώλεια της εθνικής ταυτότητας, στην έκπτωση αξιών και σε σύνδρομο κατωτερότητας.
- Να θαυμάζουμε τον πολιτισμό των άλλων λαών είναι καλό, όπως π.χ. θαυμάζεται από πολλούς Έλληνες η Αμερική και ο πολιτισμός της, αλλά μόνο τα καλά στοιχεία είναι σωστό να πάρουμε, χωρίς να αποβάλλουμε τις παραδόσεις μας.
- Οι Βορειοελλαδίτες θίγονται, όταν αποκαλούνται «Βούλγαροι», νιώθουν ότι τα κονδύλια των προγραμμάτων της Ε.Ε. προορίζονται, κυρίως για την Αθήνα.
- Η ανεργία στη Δυτ. Μακεδονία και οι σπουδές των παιδιών απομακρύνουν τις οικογένειες από τα χωριά.

- Η κοινωνία μας έχει αλλάξει πρόσωπο.
- Εμείς οι Έλληνες, ενώ μεγαλώσαμε με τις αξίες οικογένεια, έθνος, φιλοπατρία, ορθοδοξία, τώρα μιλάμε για διαζύγια, πολιτικό γάμο, αθεΐα. Τα ιδανικά μας χάνονται για πάντα.
- Η Βουλή ψηφίζει αντιχριστιανικά νομοσχέδια.
- Δημιουργείται ηλεκτρονικό φακέλωμα.
- Η ιστορία παραχαράσσεται.

β. Προτάσεις

- Η Ελλάδα να πρωτοστατήσει και πάλι και να αναλάβει εκστρατεία για την κρίση του πολιτισμού.
- Να διδάξουμε αντλώντας από την Ιστορία μας τις δημιουργικές διαδικασίες.
- Να επαναφέρουμε τις ανθρωπιστικές αξίες και τα ιδεώδη στη ζωή μας.
- Να ξεκινήσουμε με σωστή ανθρωπιστική παιδεία και να προβάλλουμε τον πολιτισμό μας μέσα από την Ολυμπιάδα.
- Συνεργασία και διάλογος των εθνών.
- Επιτακτικό χρέος η διαφύλαξη του ελληνικού πολιτισμού και της εθνικής μας ταυτότητας.
- Να καλλιεργήσουμε τη γνήσια φιλοπατρία και όχι τον εθνικισμό.
- Απαιτείται προσοχή στη μετάδοση των πολιτιστικών στοιχείων, για να μην υπάρξει αλλοτρίωση.
- Απομάκρυνση από αρχαιολατρία, προγονοπληξία.
- Τουριστική, οικονομική, βιομηχανική ανάπτυξη στη Δυτ. Θράκη.
- Οι πολιτικοί να μη θυμούνται τη Δυτ. Θράκη κάθε 4 χρόνια.
- Να σταματήσουν τα υβριστικά συνθήματα σε βάρος της Μακεδονίας.
- Επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα.
- Να είμαστε υπερήφανοι για την καταγωγή μας.
- Όχι στις ηλεκτρονικές ταυτότητες.
- Ενίσχυση των ηθών και εθίμων και διδασκαλία σωστή της ιστορίας μας.
- Ταυτότητες με το γαλάζιο χρώμα της σημαίας μας και με θρήσκευμα την Ορθοδοξία μας.
- Ελληνική αξιοπρέπεια και δυναμική παρουσία στην Ε.Ε.

14. ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ

α. Επισημάνσεις

- Η κοινωνία μας επιφυλάσσει συχνά μια άνιση και υποτιμητική αντιμετώπιση απέναντι σε ξένους εγκατεστημένους στη χώρα μας και σε κοινωνικά παραγκωνισμένους συμπατριώτες μας.
- Ο ρατσισμός είναι διαχρονικό φαινόμενο. Πολιτική υπόταξη και οικονομική εκμετάλλευση υποανάπτυκτων χωρών από τα βιομηχανικά κράτη της δύσης (αποικιοκρατία).
- Μεροληπτική στάση απέναντι σε άτομα και σε ομάδες.

Συνέπειες:

- Απομόνωση, περιθωριοποίηση, εκμετάλλευση, άσκηση βίας.
- Προώθηση εθνικιστικών τάσεων.
- Κοινωνικές συγκρούσεις, αρνητική λειτουργία κοινωνίας.
- Έλλειψη κοινωνικής προόδου.
- Αύξηση βίας και εγκληματικότητας των ατόμων που αντιμετωπίζονται ρατσιστικά.
- Πρόβλημα η ένταξη των ξένων, (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων) «μειονοτικών πληθυσμών» από την πολιτεία.
- Ενώ χρησιμοποιούνται σαν φτηνό εργατικό δυναμικό, δεν τους εμπιστεύονται οι ιδιοκτήτες σπιτιών.
- 47.000 μαθητές αλλοδαποί οικονομικών προσφύγων κ.λπ. στα σχολεία αντιμετωπίζουν τις προκαταλήψεις των συμμαθητών τους.
- Διαφέρουν οι Βορειοηπειρώτες και οι Ελληνοπόντιοι, καθώς και τα προβλήματά τους, είναι άλλης υφής.
- Οι λόγοι που τους οδηγούν στην Ελλάδα είναι οικονομικοί.
- Ως μειονοτικός πληθυσμός μνημονεύονται και οι Πομάκοι της Δυτ. Θράκης, που ουσιαστικά είναι Έλληνες Μουσουλμάνοι. Παρόλα αυτά Έλληνες και Πομάκοι χωρίζονται από απέχθεια και καχυποψία και δεν παντρεύονται μεταξύ τους.
- Τα παιδιά τους παίρνουν ανεπαρκή εκπαίδευση και μεγάλο πρόβλημα είναι ο αναλφαβητισμός.
- Είναι επιφυλακτικοί απέναντί στους υπόλοιπους Έλληνες και συντηρητικοί σαν άνθρωποι.
- Ο ελληνικός πληθυσμός μειώνεται συνεχώς.
- Σήμερα, ενώ η Τουρκία εξαφάνισε ελληνικές μειονότητες σε Κωνσταντινούπολη, Ίμβρο, Τένεδο, η ελληνική κυβέρνηση δεν αντιδρά ούτε στην τουρκική προπαγάνδα. Επιτρέπει τούρκικο πρόγραμμα εκπαίδευσης στα πομακικά σχολεία και καθιερώνεται η τουρκική γλώσσα ως διδακτέο μάθημα και μόνο στα 28 από τα 305 μουσουλμανικά σχολεία η ελληνική γλώσσα διδάσκεται σαν υποχρεωτικό μάθημα.
- Υπάρχει παρόλα αυτά από ελληνική πλευρά πρόσβαση για τα μουσουλμανόπαιδα στα ΤΕΙ-ΑΕΙ. Ευθύνες περισσότερες έχει η ελληνική πολιτική και η ελληνική Εκκλησία και λιγότερες η Τουρκία.
- Η Τουρκία προσπαθεί να ενοποιήσει τις μειονότητες της Δυτ. Θράκης. Το 1952 με την ίδρυση του Γυμνασίου-Λυκείου Τζελάλ-Μπαγιάρ και της ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας, καθιερώθηκε η τουρκική ως μειονοτική γλώσσα εκπαίδευσης και διευκολύνθηκε η μεταστροφή της εθνικής συνείδησης της μειονότητας σε τουρκική.
- Οι φοιτητές δεν θέλουν να φοιτήσουν στο Παν/μιο της Θράκης και αυτό πονάει τους Θρακιώτες.
- Οι Μουσουλμάνοι ζουν πολύ καλά (ανέσεις, σχολεία, ατομικές και πολιτικές ελευθερίες).
- Παρόλο που αποτελούν μόνιμη απειλή, η προσέγγιση χρειάζεται προσοχή και η συνύπαρξη δεν είναι ακατόρθωτη.
- Το πρόβλημα των σεισμών έδειξε ότι μπορούν να ξεπεραστούν οι πολιτικές και άλλου είδους αντιπαλότητες ανάμεσα στους δύο λαούς.

- Η Θράκη μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη γενικότερα.
- Το πρόβλημα του αναλφαβητισμού δημιουργείται και από την άρνηση των δικών μας παιδιών να καθήσουν στο ίδιο θρανία με τα μειονοτικά παιδιά.
- Το Πατριαρχείο εργάζεται για τον Ελληνισμό (να μην εγκαταλείψουν οι ελάχιστοι εναπομείναντες Έλληνες τα σπίτια τους και την περιουσία τους).
- Οι τσιγγάνοι, επίσης, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας μας, είναι όμως μειονότητα κι αυτοί.
- Έχουν παρουσία και συμμετοχή και στην ελληνική επανάσταση.
- Είναι θύματα προκατάληψης και κοινωνικών διακρίσεων.
- Έχουν αποκτήσει ελληνική συνείδηση.
- Ο πολιτισμός των τσιγγάνων στηρίζεται στην προφορική παράδοση.
- Στα χρόνια των Ναζί εξολοθρεύθηκαν, όπως οι Εβραίοι και οι ομοφυλόφιλοι.
- Έχουν ταυτότητα, ψηφίζουν και στρατεύονται.
- Παρόλα αυτά δεν απολαμβάνουν όλα τα προνόμια - δικαιώματα των Ελλήνων και λόγω της μεγάλης προκατάληψης απέναντί τους από τους περισσότερους από μας, είναι γκετοποιημένοι και τα παιδιά τους σε πολλές περιοχές, αποκλεισμένα από την εκπαίδευση.
- Ασκούν το μικροεμπόριο, αλλά οι περισσότεροι δεν έχουν άδειες και γι' αυτό εκδιώκονται.
- Παρόλα αυτά οι περισσότεροι είναι φιλήσυχοι πολίτες και θέλουν να απολαμβάνουν τη ζωή με τον ιδιότυπο και ιδιαίτερο τρόπο που έμαθαν.
- Αλβανοί. Γενικεύοντας, για τους Αλβανούς επισημαίνεται ότι έχουν πιάσει όλες τις δουλειές, αφού το κράτος τους δίνει πράσινη κάρτα. Όμως αυτοί ανταποδίδουν με δολοφονίες.
- Σε περίπτωση πολέμου θα γίνουν εχθροί μας.
- Υπάρχουν κρούσματα σύγκρουσης και αυτοδικίας από Έλληνες πολίτες, αγανακτισμένους.
- Παρόλα αυτά υπάρχει και εκμετάλλευση από μέρους μας, γιατί είναι για όλες τις δουλειές και με φτηνό μεροκάματο.
- Βόρειος Ήπειρος: Επισημαίνεται ότι η Β. Ήπειρος απειλείται με αφανισμό λόγω των αλβανικών πιέσεων από εθνικιστικά και εγκληματικά στοιχεία και του εποικισμού από Αλβανούς και Κοσσοβάρους.
- Είναι σκληρές οι συνθήκες ζωής στην Αλβανία (ανασφάλεια, περιφρόνηση Βορειοηπειρωτών λόγω της διατήρησης της γλώσσας, της θρησκείας, των παραδόσεων και αποκλεισμός τους από τη δημόσια διοίκηση).
- Η Ελλάδα θεωρείται από τους Βορειοηπειρώτες «Γη της επαγγελίας», αισθάνονται περήφανοι που είναι Έλληνες. Άσχημα όμως τους αντιμετωπίζουν και οι Έλληνες λόγω της εγκληματικότητας των Αλβανών.

β. Προτάσεις

- Η πολιτεία να ενδιαφερθεί για τη ζωή τους.
- Να υπάρχει πληρέστερη και καλύτερη παιδεία γι' αυτούς.
- Σωστή μόρφωση μουσουλμανικής μειονότητας.
- Τόνωση βιομηχανίας, γεωργίας της Θράκης.

- Επιδοτήσεις, επιμόρφωση κτηνοτρόφων.
- Η ελληνική γλώσσα να διδάσκεται σε περισσότερα «μειονοτικά σχολεία» και περισσότερες ώρες.
- Εκδηλώσεις για να συναναστραφούν οι «μειονότητες» με τους άλλους Έλληνες.
- Να υπάρχουν μόνο ελληνόγλωσσα βιβλία, επίσημη γλώσσα η ελληνική.
- Σχολεία με ανοιχτές πόρτες σε μουσουλμανόπαιδα και χριστιανόπουλα.
- Να πάψουν οι προκαταλήψεις, ο ρατσισμός.
- Να σταματήσουν να γίνονται εμπορικές συναλλαγές μόνο με ομοθρήσκους.
- Ίδια επαγγελματική αποκατάσταση Μουσουλμάνων-Χριστιανών.
- Η Ελλάδα να βοηθήσει για την ένταξη στην ΕΕ της Τουρκίας, αλλά όχι εφησυχασμός λόγω καλού κλίματος.
- Να γίνει η μειονότητα γέφυρα φιλίας.
- Να δοθεί μεγαλύτερο βάρος από τους πολιτικούς στη Θράκη.
- Να γίνει προσπάθεια να σταματήσει η μείωση του ελληνικού πληθυσμού.
- Καλλιέργεια διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
- Ανθρωπιστική παιδεία για όλους με στόχο την ευαισθητοποίηση, την καλλιέργεια, το σεβασμό απέναντι στη διαφορετικότητα.
- Σημαντικός ο ρόλος των ΜΜΕ σ' αυτήν την κατεύθυνση.
- Υπεύθυνοι, το σχολείο, η οικογένεια, η Εκκλησία, η πνευματική ηγεσία.
- Να δοθούν κίνητρα στους Βορειοηπειρώτες και Ελληνοπόντιους να καλυτερέψουν τη ζωή τους.
- Διάλογος με τις μειονότητες, ιδίως «εφηβικός» διάλογος, ανυπόκριτος.
- Τσιγγάνοι: αναγνώριση του πολιτισμού, της γλώσσας και του τρόπου ζωής των τσιγγάνων.
- Νομική προστασία των δικαιωμάτων τους.
- Σεβασμός στα ιδιαίτερα στοιχεία του πολιτισμού τους.
- Αρμονική κοινωνική ένταξη.
- Επίλυση προβλημάτων, καθαριότητα, υγεία (με ιατρεία), εκπαίδευση.
- Δημιουργία κέντρων ενημέρωσης, αθλητικές εγκαταστάσεις. Να τους δοθεί ευρωπαϊκό διαβατήριο.
- Σχολεία στους καταυλισμούς, πολιτιστικά κέντρα, κοινωνική ενημέρωση. Να μην τους περιθωριοποιούμε.
- Ενεργοποίηση του διαδικτύου από συλλογικούς φορείς των τσιγγάνων
- Συνταγματική προστασία, επαγγελματική κατάρτιση, ΟΑΕΔ, διπλωματικός αγώνας για τη Βόρεια Ήπειρο στην ΕΕ.
- Διδασκαλία στα σχολεία της Ιστορίας της Β. Ηπείρου.
- Μορφή αυτονομίας στους Β. Ηπειρώτες μέσα στο αλβανικό κράτος.
- Ενεργοποίηση της πολιτείας και Εκκλησίας για ανθρώπινες συνθήκες ζωής των Βορειοηπειρωτών στην Αλβανία.
- Ελεύθερη βίζα στους Β. Ηπειρώτες (χωρίς λαδώματα των υπηρεσιών).
- Να παραβρίσκεται ο Έλληνας Πρόξενος στον αναδασμό της γης.
- Λύση για το μάθημα της Αγγλικής για όσους Β. Ηπειρώτες δεν πηγαίνουν στα φροντιστήρια: πρόσθετη διδασκαλία.
- Τα νοσοκομεία, οι γιατροί, να αντιμετωπίζουν όλους τους ασθενείς, ανεξαρτήτως εθνικότητας, με τον σωστό τρόπο.

15. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ - ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

α. Επισημάνσεις

- Είναι οδυνηρό να εγκαταλείπει κανείς την πατρίδα του. Όπως οδυνηρή είναι κι η διαπίστωση ότι 12.000.000 πρόσφυγες υπάρχουν σ' όλον τον κόσμο.
- Παρατηρείται τα τελευταία χρόνια μαζική μετακίνηση πληθυσμών. Αυτοί ζητούν άσυλο στην ξένη χώρα, αφού έχασαν τα υπάρχοντά τους, τις εργασίες τους ελπίζοντας σ' ένα καλύτερο μέλλον για τα παιδιά τους και τους ίδιους.
- Η μετανάστευση, βέβαια, είναι φαινόμενο από την αρχαιότητα. Οι πρόσφυγες ψάχνουν για δεύτερη πατρίδα.
- Σήμερα, όμως, υπάρχουν διάφορες αιτίες που οι άνθρωποι εγκαταλείπουν τις εστίες τους.

Αίτια:

- Υπερπληθυσμός, φτώχεια, ανεργία και ελπίδα για καλύτερη ζωή.
- Θύματα πολέμου και πολιτικών αναταραχών (δικτατορίες) με όνειρα για ποιότητα ζωής.
- Φυσικές καταστροφές.
- Πολεμικές συρράξεις και εμφύλιοι πόλεμοι. Το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι παλιά πληγή για τους Έλληνες, που έγιναν μετανάστες στην Αυστραλία, ΗΠΑ, Γερμανία.
- Οι μετανάστες διατηρούν δεσμούς με την πατρίδα τους, αλλά εν καιρώ αφομοιώνονται στους νέους τρόπους. Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν πάρα πολλά προβλήματα στις χώρες υποδοχής. Προβλήματα: στέγης, εργασίας, εκμάθησης της γλώσσας, περιθάλψης και εκμετάλλευσης.
- Αλλά προβλήματα δημιουργούνται και για τη χώρα που αφήνουν πίσω τους, όπως στέρηση εργατικών χεριών κ.λπ. Πολλές είναι οι αιτίες που τους οδηγούν στη χώρα μας.
- Η πρόσφατη κατάρρευση των πολιτικών συστημάτων στις ανατολικές χώρες, οι πόλεμοι και τα οικονομικά προβλήματα στις Βαλκανικές, στο Ιράκ, στο Κουρδιστάν, δημιούργησαν οικονομικούς πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στη χώρα μας. Ελληνοπόντιοι, Αλβανοί, Κούρδοι και άλλοι εγκαταστάθηκαν στη χώρα μας και πολλοί απ' αυτούς είναι λαθρομετανάστες. Κυριαρχεί το αλβανικό στοιχείο που η παράνομη είσοδος των περισσότερων έχει προκαλέσει γενική αναστάτωση. Το άνοιγμα των συνόρων και η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας αιτία ανεξέλεγκτης εισόδου λαθρομεταναστών.
- Επομένως, δεν μπορούμε να μιλάμε, για ένα εκατομμύριο μετανάστες, γιατί υπάρχουν πολλοί παράνομοι.
- Ευθύνες γ' αυτό αποδίδονται στην κυβέρνηση για τη μη επαρκή φρούρηση των συνόρων και στον κάθε Έλληνα που θέλει να κάνει τη δουλειά του φθηνά.
- Κράχτης βέβαια και η γεωγραφική μας θέση που ευνοεί τη λαθραία είσοδο.
- Οι λαθρομετανάστες, πρόσφυγες και νόμιμοι μετανάστες αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα και οι ίδιοι, όπως οι Ελληνοπόντιοι που αντιμετωπίζουν μια σκληρή πραγματικότητα.
- Η είσοδος μεταναστών στη χώρα μας προκάλεσε ρατσιστικές αντιδράσεις.
- Και καθώς η ένταξή μας στην ΟΝΕ μας έκανε να πάψουμε να αισθανόμαστε σαν φτωχοί συγγενείς της Ευρώπης από τη μια, άλλαξε όμως τη συμπεριφορά μας απέναντι στους οικονομικούς μετανάστες από την άλλη.

- Έτσι και οι ίδιοι αντιμετωπίζουν προβλήματα: Εκμετάλλευση, βαριές χειρωνακτικές εργασίες, με φτηνότατο μεροκάματο.
  - Επομένως έχουν πρόβλημα ποιοτικής διαβίωσης και προσαρμογής.
  - Πρόβλημα ανεργίας, λόγω του ότι οι περισσότεροι είναι ανειδίκευτοι, επίσης προβλήματα γλώσσας.
  - Τα παιδιά τους γίνονται πολλές φορές αντικείμενα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.
  - Ρατσιστική συμπεριφορά και προκαταλήψεις.
  - Ελλιπής εκπαίδευση των παιδιών τους, λόγω άγνοιας της γλώσσας, κυρίως, όταν έρθουν σε μεγαλύτερη ηλικία και δεν πάνε στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό, όπου λόγω μικρής ηλικίας αφομοιώνουν και μαθαίνουν εύκολα.
  - Προβλήματα, επίσης, από το φόβο και το άγχος για το μέλλον τους και από τον καινούργιο άγνωστο πολιτισμό που βιώνουν.
- Συνέπειες: Πολλοί να καταφεύγουν στη βία, στην εγκληματικότητα και την πορνεία, την γκετοποίηση και την κοινωνική απομόνωση.
- Ο εξοπλισμός των αστυνομικών είναι υποβαθμισμένος και παρωχημένος και η ζωή τους εκτίθεται σε κίνδυνο.
  - Δεν είναι όλοι όμως οι Αλβανοί και, γενικά, οι μετανάστες ίδιοι. Υπάρχουν πάρα πολλοί που δουλεύουν τίμια, εκτιμούν και αγαπούν τους Έλληνες και αναζητούν την ποιότητα ζωής.
  - Δεν πρέπει να τους μπερδεύουμε με τους Βορειοηπειρώτες. Η ιστορία της Βορείου Ηπείρου είναι ένδοξη και λαμπρή. Στην Αλβανία αντιμετώπισαν φυλακίσεις, εκτοπίσεις, βασανιστήρια σαν μειονότητα Ελληνική.
  - Με το άνοιγμα των συνόρων το «90» πολλοί έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να έρθουν στην Ελλάδα, τώρα μετά από 10 χρόνια έχουν πλήρως αφομοιωθεί με το ελληνικό στοιχείο και δεν ξεχωρίζουν. Λέγεται ότι:
  - Η στάση μιας χώρας προς τους πρόσφυγες μαρτυρεί τον πολιτισμό της.
  - Η Ελλάδα υπήρξε πάντα φιλική και φιλόξενη χώρα στη μακραίωνη ιστορία της.
  - Αλλά και η Ελλάδα, όπως και κάποιες άλλες χώρες υποδοχής, δεν είναι έτοιμη για την καταγραφή και νομιμοποίησή των μεταναστών με αποτέλεσμα να γίνονται θύματα εκμετάλλευσης των δουλεμπόρων, να μην έχουν όλοι αποκτήσει κάρτα εργασίας και να δρουν παρασιτικά.
- Αποτέλεσμα: Πολλοί Έλληνες που έβλεπαν τους ξένους με καλό μάτι σήμερα τους φοβούνται και είναι επιφυλακτικοί απέναντί τους.
- Σ' αυτό έχουν συμβάλει και τα ΜΜΕ που προβάλλουν τη βία και την εγκληματικότητα που γενικά αποδίδεται στους ξένους.
- Συνέπειες: Ανεργία για τους ντόπιους.
- Ρατσισμός απέναντι στους ξένους.
  - Καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών.
  - Δουλεμπόριο.
  - Βία, εγκληματικότητα, διακίνηση ναρκωτικών.
  - Ξενοφοβία, καχυποψία, αυτοδικία.
  - Υπονόμευση των δημοκρατικών θεσμών.
  - Διπλωματικά αδιέξοδα.
  - Νιώθουμε σαν ξένοι στην ίδια μας τη χώρα.
  - Οι Ελληνοπόντιοι, που οι πρόγονοί τους αφανίστηκαν με τη Γενοκτονία από τις Κεμαλικές αρχές, αντιμετωπίζουν προβλήματα, γιατί άλλα τους έταξε η πολιτεία και άλλα βρήκαν εδώ.

- Η νοσταλγία για τις «αλλησμόνητες πατρίδες» υπήρξε σύντροφος και καημός ζωής.
- Ιδιαίτερο πρόβλημα υπάρχει στο λιμάνι της Πάτρας από Κούρδους πρόσφυγες. Αν και πολυπληθής λαός, δεν έχουν αποκτήσει ακόμη πατρίδα. Για τους Τούρκους δεν αποτελούν εθνότητα χωριστή και όσα κινήματα υπήρξαν χτυπήθηκαν με αγριότητα. Χρησιμοποιήθηκαν από τους Τούρκους κατά των Ελλήνων και Αρμενίων. Δεν έχουν χώρο να κοιμηθούν, τρώνε από τα σκουπίδια και γίνονται επικίνδυνοι.
- Αισθάνονται ντροπή για τα παιδιά που συνήθισαν στο θέαμα, γιατί αυτό είναι φαινόμενο αναληθσίας, ρατσισμού, αδιαφορίας, ψυχρότητας. Κι όμως είναι ένας λαός που έχει δικαιώματα κι αγωνίζεται για την πατρίδα του, ώστε ν' αναπτύξει την πολιτιστική και θρησκευτική του κληρονομιά.
- Αρχικά οι νέοι ήταν αδιάφοροι με τα θέματα αυτά, όπως και στα περισσότερα, λόγω άγνοιας, αλλά τώρα έχουν πάρει θέση και άλλοι τάσσονται θετικά ως προς τους πρόσφυγες και άλλοι αρνητικά, λόγω της συμπεριφοράς των προσφύγων. Όπως π.χ. ένας μαθητής Βορειοηπειρώτης από τη Χειμάρα, που ήρθε ως οικονομικός πρόσφυγας μαζί με τους γονείς του. Μένει στις Ερυθρές Θηβών και αισθάνεται υπερήφανος που είναι Έλληνας. Οι γονείς του καθηγητές, και οι δύο δεν δίδαξαν στην Αλβανία λόγω του καθεστώτος. Στην Αλβανία τους θεωρούσαν «κακούς Έλληνες» και στην Ελλάδα «κακούς Αλβανούς». Έτσι είναι οι γονείς άνεργοι και αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Ελπίζει κάποτε να γυρίσει πίσω, όπως κάθε μετανάστης.
- Πολλοί θεωρούν και τους Αρμενίους πρόσφυγες. Αλλά οι Αρμένιοι έχουν ταυτιστεί απόλυτα με την Ελληνική νοοτροπία. Η γενιά τους απόγονοι εκείνων που επέζησαν της Γενοκτονίας, θέλουν να δοθεί πολιτική διάσταση στο ζήτημά τους, που συνίσταται στην καθολική αναγνώριση της Γενοκτονίας. Θα είναι μια δικαίωση για τις ψυχές που χάθηκαν τόσο άδικα. Η Ελλάδα θεωρώντας τους παιδιά της επιμένει στην εφαρμογή του Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στη διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας.
- Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες προσφέρουν και θετικά στη χώρα τους και στη χώρα μας.
- Στέλνουν συνάλλαγμα και επενδύουν στη χώρα τους οικοδομούν και δημιουργούν επιχειρήσεις.
- Και ορισμένα παραδοσιακά επαγγέλματα (όπως πετράδες, χτιστάδες κ.λπ.) που τείνουν να εκλείψουν αναπληρώνονται από τους ξένους.

β. Προτάσεις

- Η Ελλάδα ως προοδευτική και φιλελεύθερη χώρα να στηρίζει όσους ξένους μετανάστες ζουν εδώ.
- Φύλαξη συνόρων, καταγραφή όλων των μεταναστών, ασφάλιση, ισοτιμία, εργασία και φορολόγηση, ώστε να έχει το κράτος έσοδα.
- Αξιοποίηση των ταλαντούχων και επιστημόνων, στρατολόγηση ώστε να υπάρχει φύλαξη των συνόρων.
- Παροχή γης για καλλιέργεια.
- Υπογραφή διεθνών συνθηκών και ενημέρωση της Ευρωβουλής.
- Συνεργασία των διεθνών Οργανισμών και πολιτών.

- Ηθική και ολική συμπαράσταση.
- Προστασία από τους κερδοσκόπους.
- Τιμωρία στους καταπατητές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πολίτες ή κυβερνήσεις.
- Οι διεθνείς οργανισμοί να φροντίσουν για τον επαναπατρισμό των διωχθέντων από τη χώρα τους.
- Αστυνόμευση των ακριτικών, κυρίως, περιοχών.
- Ταχύτατες και ομαδικές απελάσεις των παρανόμων.
- Συχνοί έλεγχοι στα τοπικά δημοτολόγια.
- Πάταξη κυκλωμάτων δουλεμπορίας και εκμετάλλευσης.
- Οικονομική βοήθεια από ΕΕ στις ανατολικές χώρες.
- Καλύτεροι όροι διαβίωσης στους μετανάστες.
- Νομιμοποίηση των σωστών μεταναστών.
- Διακρατικές συμφωνίες για εκπαίδευση των μεταναστών, αλλά και διατήρηση της εθνικής τους υπόστασης και φυσιογνωμίας.
- Ο ΟΗΕ και η ΕΕ να παρέχουν πολιτικό άσυλο.
- Καταπολέμηση ρατσιστικών πεποιθήσεων.
- Διάλογος για επίλυση προβλημάτων.
- Αφύπνιση πολιτών.
- Ίδρυση ελληνικών σχολείων στη Βόρεια Ήπειρο, καθώς και νοσοκομείων, εκκλησιών κ.λπ.
- Διαφύλαξη των ελληνικών περιουσιών.
- Η πολιτεία να προστατεύσει και να βοηθήσει τους μετανάστες σε προσωπικά προβλήματα, ιδίως των παιδιών, καθώς δεν γνωρίζουν σε ποιο εθνικό πλαίσιο θα ενταχθούν.
- Ευκαιρίες για εκπαίδευση, ψυχαγωγία, ηθική καλλιέργεια.
- Ενημέρωση για τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα φιλοξενίας.
- Να δημιουργηθούν εστίες ανάπτυξης στα μητροπολιτικά μεταναστευτικά κέντρα.
- Να θεσπιστούν ειδικά νόμοι υποστήριξης των μεταναστών στις χώρες υποδοχής.
- Ειδικές τάξεις υποδοχής στα σχολεία, με ειδικούς παιδοψυχολόγους για τους αλλοεθνείς.
- Ενσωμάτωση ναι, αλλά και διατήρηση της διαφορετικότητάς τους και της ταυτότητάς τους.
- Περίθαλψη επί ίσοις όροις και κοινωνική ένταξή τους, ασφαλιστικά ταμεία, νομιμοποίηση της εργασίας και της εγκατάστασης και έλεγχος για τις δραστηριότητές τους.
- Κάλυψη των βασικών τους αναγκών από το κράτος (στέγη, υγεία, παιδεία).
- Ενιαία στάση κυβέρνησης-αντιπολίτευσης.
- Πληθυσμιακή, οικονομική και πολιτική ανάπτυξη της παραμεθορίου.
- Οικονομική ενίσχυση από την Εκκλησία στους πρόσφυγες. Δημιουργία προϋποθέσεων για την αρμονική και ομαλή ένταξη των προσφύγων.
- Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών μεταναστών.
- Να γίνει ισομερής κατανομή των μεταναστών σε όλο τον ελληνικό χώρο.
- Αλλαγή του πλαισίου συγγραφής των βιβλίων των Θρησκευτικών, ώστε να μην υπάρχει πλέον αποκλεισμός των αλλόπιστων.
- Να δεχόμαστε μόνο τόσους μετανάστες όσους μπορούμε να αφομοιώσουμε.
- Παραχώρηση αδειών στους οικονομικούς μετανάστες μετά από προσεκτική

- επιλογή, έλεγχο και αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών (όπως οι πετράδες).
- Μέτρα για την πάταξη της εγκληματικότητας των μεταναστών.
  - Άμεση αποκατάσταση των Ελληνοποντίων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.
  - Να συμπαρασταθούμε οικονομικά και ηθικά στους Κούρδους πρόσφυγες.
  - Δραστηριοποίηση του Υπ. Δημοσίας Τάξης.
  - Συνεργασία και συντονισμός δραστηριοτήτων με INTERPOL - EUROPOL.
  - Το NATO να βοηθήσει στο Κουρδικό ζήτημα.
  - Η Δυτ. Ευρώπη να μη συμπαρατάσσεται με την Τουρκία στο ζήτημα των Κούρδων.
  - Δυναμική επέμβαση των μεγάλων Δυνάμεων για λύση του κουρδικού προβλήματος.
  - Ουσιαστική αξιοποίηση του φθηνού εργατικού δυναμικού (αλλοδαπών) για τη συστηματική καλλιέργεια της γης.
  - Ενσωμάτωση των μεταναστών και με τη βοήθεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
  - Οι εργοδότες να προτιμούν Έλληνες εργαζόμενους.
  - Περιπολίες Λιμενικού Σώματος στα ελληνικά χωρικά ύδατα, για να εντοπιστούν τα σημεία εισόδου των λαθρομεταναστών.
  - Να πάψουμε να είμαστε κερδοσκόποι και μικρόψυχοι.
  - Απομάκρυνση και απέλαση με τη βοήθεια της Δικαιοσύνης όλων των κακοποιών στοιχείων.
  - Το κράτος να δείξει μια σταθερή στάση, γιατί, είναι απαράδεκτο από τη μια να επιτρέπει την είσοδο κι απ' την άλλη να οργανώνει επιχειρήσεις "σκούπας".
  - Η αστυνομία να ενισχυθεί με όλα τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα.
  - Να δημιουργηθούν κέντρα φιλοξενίας των ασθενών και αδύναμων ατόμων που καταφθάνουν στη χώρα μας.
  - Διορισμός γιατρών στην παραμεθόρια ζώνη για τον έλεγχο των λοιμωδών ασθενειών.
  - Να σεβαστούμε την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των μεταναστών.
  - Εμβολιασμός των παιδιών των μεταναστών.
  - Ανάπτυξη δεσμών φιλίας μεταξύ των νέων για να έρθουν σε επαφή με τα ήθη, τα έθιμα των άλλων λαών.
  - Να δημιουργηθούν στις περιοχές εισόδου περισσότερα αστυνομικά τμήματα.
  - Υπεύθυνη στάση της πολιτικής ηγεσίας.
  - Να διατεθούν για τους μετανάστες χρήματα από τα διαφημιστικά σποτ των εκλογών.
  - Ας μη ξεχνάμε: «Καπάντια του ανθρώπου είναι η εκμετάλλευση των αδυνάτων».
  - Επένδυση κεφαλαίων από την Ελλάδα, ώστε η Β. Ήπειρος ν' αναπτυχθεί οικονομικά και πολιτιστικά.

16. ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

α. Επιστημάνσεις

- Οι Έλληνες του εξωτερικού διατηρούν τις παραδόσεις.
- Κάποιοι αντιμετωπίζουν προβλήματα, οικονομικά, ένταξης, υγείας κ.λπ.
- Αντιμετωπίζονται σαν ξένοι και στη χώρα που ζουν και στην Ελλάδα.

Αίτια: Η φύση της χώρας, η οικονομική δυσπραγία, η ανεργία, η υποαπασχόληση, πολιτικοί λόγοι κ.λπ.

– Θέλουν να γυρίσουν για πάντα, αλλά έχουν δημιουργήσει ρίζες στο εξωτερικό και έχουν, οπωσδήποτε, καλύτερη περίθαλψη και ασφάλεια.

β. Προτάσεις

– Το ελληνικό κράτος να ενδιαφέρεται και να βοηθά όσους έχουν προβλήματα.

– Οι πολιτικοί να μην τους θυμούνται μόνο σε προεκλογικές περιόδους.

– Επαφή των ελληνοπαίδων εξωτερικού με την ελληνική παιδεία και τον πολιτισμό. Γι' αυτό οι δάσκαλοι και οι καθηγητές που στέλνονται στα σχολεία του εξωτερικού να επιλέγονται για την πνευματική τους καλλιέργεια και τις δυνατότητές τους στους τομείς του πολιτισμού και της παιδαγωγικής.

– Επισκέψεις στην Ελλάδα με χρήματα του Δημοσίου στο πλαίσιο των ανταλλαγών μαθητών.

– Βιβλία για τη γνωριμία με την ελληνική ιστορία.

– Προβολές αξιόλογων ελληνικών ταινιών .

– Αποστολή σοβαρών ελληνικών συγκροτημάτων. Πολιτιστική διπλωματία.

– Η Εκκλησία στο εξωτερικό να διευρύνει τον κοινωνικό της ρόλο.

– Οι Έλληνες της διασποράς ν' αποκτήσουν σπίτι, να αξιοποιήσουν την περιουσία τους και να κατοχυρωθούν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα, με αναγνώριση και στην Ελλάδα σε συνεργασία με τα ασφαλιστικά ταμεία των χωρών υποδοχής.

17. ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ

α. Επισημάνσεις

– Η ίδρυση σωματείων είναι επιτακτική ανάγκη.

– Οι διεθνείς Οργανισμοί στοχεύουν στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας οικουμενικότητας.

– Ιστορική αναφορά στον προσκοπισμό και τους στόχους του. Διαπαιδαγώγηση της γενιάς του 21ου αι. με ηθικές και πνευματικές αξίες. Δίνει ασφαλείς και χρήσιμες εναλλακτικές διεξόδους στους νέους.

β. Προτάσεις

– Οικονομική ενίσχυση του προσκοπικού κινήματος από την πολιτεία.

– Οι γονείς και το σχολείο να ενθαρρύνουν τα παιδιά.